REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următorele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 8)

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40.—Anul LXIII. Braşov, Duminecă 20 Februarie (4 Martie). 1900.

Cei ce sciu sĕ móră vor trăi.

Ceeace se petrece pe câmpul de bătaiă din Africa de sud şi se petrece sub ochii lumii întregĭ aruncă o lumină fórte posomorîtă asupra stărilor ce domnesc astădĭ în raporturile dintre state şi popóre şi mai vîrtos asupra valorii adevĕrate a principiilor de drept, libertate şi umanitate, ce se dice, că ar sta sub scutul culturei şi al civilisaţiunei universale.

Mulţĭ ómenĭ dintre cei mai învĕţaţĭ credeau şi asigurau în vorbirile şi scrierile lor nu de mult, în ajunul conferenţei de pace conchemată de puternicul Ţar al Rusiei, că a încetat acel timp, când cei micĭ şi slabĭ erau condamnaţĭ a fi înghiţiţĭ de cei marĭ şi a fi nimiciţĭ de cei mai tarĭ, fără considerare pe a cui parte este dreptul. Ei ne înfăţişau icóna apropiată a unui nou timp al păcii şi al toleranţei creştinescĭ, când rĕsbóiele vor înceta şi tóte certele dintre popóre se vor aplana pe cale pacĭnică prin arbitrii şi cu concursul tuturor, pe calea dreptăţii şi a echităţii.

Frumóse dorinţe şi ideale! Dér e fórte trist, că un semn vĕdit şi convingĕtor nu se arată, că am fi măcar aprópe de împlinirea lor. Sunt şi rĕmân visurĭ, carĭ te strămută într'un moment în altă lume mai bună; când te deştepţĭ însĕ înaintea faptelor, ce se petrec în adevĕr, vedĭ, că nimic nu e mai greu, decât a schimba firea răpitóre a ómenilor, pofta de cucerire a popórelor, care rĕmâne aceeaşĭ şi la cei ce trec de culţĭ şi civilisaţĭ, numai că aceştia o sciu ascunde mai bine sub diferite preteste măestrite.

Orĭ dóră nu este aşa în rĕsboiul de cucerire, ce-l pórtă puternicul imperiu britanic în contra micului popor al Burilor? Aicĭ vedem pe acest popor mic apĕrându-şĭ libertatea, independenţa şi esistenţa lui ameninţată şi atacată pe nedrept, îl vedem gata a muri pentru ţéra lui, pe care a întemeiat'o şi a civilisat'o printr'o muncă seculară. Tótă Europa şi tótă lumea cultă din celelalte continente simpatiséză adĭ cu causa acestui popor brav şi vitéz. De altă parte vedem împĕrăţia cea mare, dedată a cuceri şi a stăpâni peste mărĭ vaste teritorii cu poporaţiune de milióne, o vedem rêvnind la posesiunea orĭ-cărei ţĕrĭ, la care póte ajunge pe corăbiile ei şi din care speréză a trage folóse.

Stăpânirea englesă susţine, că a trebuit sĕ rĕsboiéscă pe Burĭ, ca sĕ apere drepturile strĕinilor din Transvaal şi Oranje, pe care i-a dus acolo fómea aurului şi a diamantelor. Guvernul din Transvaal era gata a face tóte concesiunile posibile. Atuncĭ Englesii au cerut, ca Burii sĕ 'şĭ închine lor independenţa. N'a fost acésta numai o apucătură a celui ce voesce sĕ te nimicéscă şi sĕ ţĭ răpéscă avutul?

Dér Anglia e puternică şi bogată. Ea a trimis în Africa tótă oştirea, ce a putut'o mobilisa, tóte tunurile, de care a putut dispune, şi étă că acésta armată de trei orĭ mai mare, decât aceea a Burilor, a trebuit sĕ îndure timp de cincĭ lunĭ cele mai marĭ pierderĭ şi înfrângerĭ, pentru-ca lumea sĕ vadă în acésta bătaia lui Dumnedeu, care ajunge în cele din urmă şi pe cei îmbuibaţĭ şi îngâmfaţĭ în puterea lor.

Tóte foile din lume admirau vitejia Burilor şi recunosceau, că au fost pe nedrept atacaţĭ. Aceştĭ Burĭ, cu tot eroismul lor însĕ n'au putut în faţa mult mai numĕrósei oştirĭ englese sĕ se mai ţină pe teritoriul ocupat dela Englesĭ. Generalul Cronje, neasĕmĕnatul vitéz, care cu patru mii de ómenĭ a înfruntat timp de douĕ-spre-dece dile năvala gróznică a patru-decĭ de mii de Englesĭ, a fost silit sĕ capituleze. Burii din Natal au trebuit sĕ se retragă, lăsând, după eroice lupte duse cu cel mai mare succes, Ladysmith-ul în mânile Englesilor.

Capitularea lui Cronje şi liberarea Ladysmith-ului au produs bucuriă nespusă în Londra şi în tótă Englitera, şi au ridicat érăşĭ de-asupra pe cei carĭ au pus la cale rĕsboiul acesta de cucerire nedrept şi neuman.

Capetele încoronate au adresat felicitărĭ reginei Victoria şi, în mijlocul strigătelor englese, că nu se vor linişti păuă-ce nu vor subjuga republicele sud-africane, nu se aude din nicĭ o parte nicĭ o voce puternică a vre-unei marĭ puterĭ în favorul micului popor strîmtorat, în apĕrarea dreptăţii şi a umanităţii şi pentru încheierea păcii.

Étă aşa se învîrtesce róta sorţii. Cei mai marĭ şi mai tarĭ găsesc totdéuna mai mult sprijin, decât cei mai micĭ şi mai slabĭ. Suntem departe încă de-a vedé sărind pe toţĭ pentru apĕrarea celui pe nedrept atacat. Dér totuşĭ n'a fost şi nu va fi zadarnic sângele, ce l'au vĕrsat şi-l varsă Burii pentru libertatea şi independenţa lor.

Guvernele pot sĕ-şi aibă politica lor, consideraţiunile lor de tot felul. Dér în sinul popórelor prinde tot mai mult rădecină convingerea, că este o ruşine pentru omenime a mai suferi, ca 'n faţa ei sĕ se petrécă rĕsbóie atât de nedrepte ca cel din Africa de sud.

Altă-dată nicĭ nu se mai ţinea sémă de un popor mic ca Burii. Astădĭ hărnicia şi vitejia acestui popor este recunoscută de tótă lumea. Acésta în nicĭ un cas nu póte, decât sĕ folosécă causei Burilor. Orĭ cum li-ar fi sórtea în acest rĕsboiŭ, Burii vor trăi, căcĭ au sciut sĕ dovedéscă lumii, că sciu sĕ móră pentru dreptul lor.

Revista politică.

Înăuntru nu s'au petrecut sĕptĕmâna acésta lucrurĭ mai însemnate. După desbaterile lungĭ şi înfocate în **dietă** asupra *cestiunei naţionalităţilor* a urmat o pausă de câte-va dile. Dieta şi-a reluat firul discusiunilor alaltăerĭ continuând şi sfîrşind desbaterea asupra budgetului ministeriului de interne.

Cu ocasiunea acésta s'a vorbit mult despre **poliţia de stat**. Ministrul preşedinte Szell rĕspundênd vorbitorilor din oposiţiă, carĭ au ridicat cestiunea introducerii poliţiei de stat, a făcut nisce declaraţiunĭ importante. Intre altele el a dis, că recunósce necesitatea de *a-se introduce poliţia de stat în oraşele din provinciă*, ca „sĕ se garanteze şi mai bine legea, statul de drept şi ordinea de drept".

*

Mult mai agitată a fost sĕptĕmâna acésta dincolo în **Austria**. Situaţiunea în imperiul austriac s'a agravat aşa de tare în dilele din urmă, încât Majestatea Sa, după ce i-s'a raportat de către miniştri Goluchowski şi Koerber asupra stării, lucrurilor, a plecat Miercurĭ din Budapesta la Viena. Étă ce s'a întêmplat:

Deja în a doua şedinţă a camerei austriace s'au petrecu scene, carĭ au pus pe seriόse grijĭ cercurile diriguitóre austriace. În şedinţa acésta nu numai Cehii au făcut mare sgomot cu obstrucţiunea lor, ce se baséză pe motive naţionale şi de drept public, dér şi Germanii radicalĭ şi socialiştii au dat sĕ înţelégă guvernului, că va avé-o de furcă cu ei. Socialiştii austriacĭ sunt adênc mâhniţĭ din causa nouei legĭ electorale, ce s'a votat în dieta Austriei-de-jos şi care este păgubitóre pentru ei. Scenele furtunóse din cameră s'au transplantat apoi pe stradele Vienei. Duminecă a fost adecă în capitala austriacă o mare întrunire, după care mii de ómenĭ s'au adunat pe strade şi au aranjat marĭ demonstraţiunĭ. Lunĭ s'a petrecut ceva şi mai mult. Mii de muncitorĭ au mers în masse marĭ înaintea „Reichsrath"-ului, ca sĕ demonstreze atât pentru legea electorală, cât şi pentru procederea guvernului în afacerea grevei dela minele de cărbunĭ. Demonstranţii luaseră o atitudine fórte ameninţătóre şi a trebuit sĕ întrevină o mare forţă de poliţiştĭ, pentru a împiedeca mulţimea dela turburărĭ. Muncitorii voiau adecă sĕ străbată în cameră şi sĕ ocupe galeriile.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Amurg de primăvară.

La biserica din vale
Cântă trist un clopot sfânt,
Glasul lui e numai jale,
Jalea lui se perde'n vênt....
Numai jalea bietei fete
O desmérdă pe 'ndelete
Şĭ-o omóră pe pămênt.

— „Mamă, dă-mĭ un strop de apă
Că mĕ arde doru'n piept
De-astădĭ fata nu'ţĭ mai scapă
Simt că numai pot s'aştept..."
— „Las, măicuţă, c'o sĕ vină,
Vremea-i bună şi senină
El e bun şi e înţelept."

Iĭ eram atât de dragă....
Şi de-un an s'a dus din sat;
Anu-a fost o viaţă 'ntrégă
Şi de-un an l'am aşteptat.
Mamă, ce-i de nu mai vine?
Blestemate ţerĭ streine!
Orĭ e mort.... orĭ m'a uitat.

„Uite... vedĭ tu colo, mamă,
Ia 'n te uită, la fereştĭ,
E un îngeraş... mĕ chiamă
Stai că viu... ce te grăbescĭ!?
O, ce faţă mâniătă,
Da.. da.. viu acum.. îndată
Dar nerăbdător mai eştĭ!.."

. . . .

Primă-vara rîde 'n flóre
Vêntul rîde printre foi
Trist se duce mândrul sóre
Privind jalnic înapoi
Pacea nopţii 'ncet se lasă...

. . . .

Ea stă mórtă 'ntinsă 'n casă,
El pe câmpul de rĕsboi.

Sân-Petreanul.

Indurare.

(Urmare).

Tocmai trecea drumul cel mare din mijlocul satului, când audì un tropot de cai şi sunete de clopoţei, venind despre pórta satului. Se oprì puţin sĕ asculte. Până sĕ-şĭ dea séma, vĕdù trecêndu-i pe dinainte o trăsură cu patru cai înaintaşĭ.

Tatăl ei, pe capră, mai mândru decât boerul, o zărì; vesel îi făcù semn cu biciul, că, écă am venit!

Cuconul Ieni îşĭ întórse repede capul îndĕrĕt, ca s'o vadă şi el. Irina zărì o barbă stufósă şi négră ca fundul ceaunului. Sfiiciósă, îşĭ lăsà ochii în pămênt, urmându-şĭ calea spre şipot.

O vedeniă urîtă, par'că-i trecù pe dinaintea ochilor. Se întórse repede acasă, aşteptând neliniştită.

Peste un ceas deabia, tată-sĕu întră pe pórtă cu o legătură la subţióră. Găsì pe Irina în mijlocul ogrădii aruncând grăunţe la păsĕrĭ.

— Da mă-ta unde e, Irino?

— S'a dus la têrg, tată.

— Ce-aţĭ mai făcut, de când am plecat?

— Apoi,... la câmp,... am mai cules nisce fasole şi cartofĭ.

— Da păpuşoii?...

— Mai nimic, tată! Pe icĭ, pe colea câte-un ştiulete; de ne-am alege măcar cu hlujanii pentru vite.

— Aşa e! Da las' Irino, că nu-e nimic. Am scăpat de nevoe! Écă, am întrat la curte. Boerul îmĭ dă dece galbenĭ pe an, îmbrăcăminte şi câte ceva făină şi udătură, când vom avea nevoe.

Irinei, par'că nu-i venia sĕ-l privéscă în faţă.

— Da ce ai, Irino? Par'că te-ai schimbat la faţă.

— Deh, sciu eu, tată! M'o tot durut capul si par'că mĕ ia cu frigurĭ din când în când.

— Ţine legătura asta şi du-o în casă.

Irina luà legătura din mânile lui Vasile; se duse în casă. Vasile făcù câteva ocóle prin ogradă şi prin poiată; întră şi el în casă. Irina se gătia sĕ pună de mămăligă.

— Ia vino încóce, fă Irino! Uite, ţi-am adus şi ţie un bariş frumos, albastru cum îţĭ place ţie; boerul l'a ales. Uite, vedĭ, şi o păreche de ciobotele.

Irina nu îndrăsnia sĕ se apropie. Rĕmase înmărmurită cu căuşu în mână privind de departe cum Vasile întindea barişul.

— Mĕ duc sĕ mulg capra, tată.

Irina eşì. Vasile strîngênd lucrurile

In parlamentul din Berlin ministrul afacerilor esterne contele *Bülow* a făcut nisce enunciațiunĭ însemnate relativ la **atitudinea Germaniei în conferența de pace** dela Haga. Deputatul social-democrat *Grodnauer* cerênd lămurirĭ în privința acésta și făcênd imputărĭ guvernului german și celorlalte guverne, că privesc cu mânile încrucișate cum sunt dripițĭ Burii, *Bülow* dise, că Germania n'a subscris îndată convențiile și declarațiile acelei conferențe, ci a așteptat ca ele sĕ fiă studiate mai întâiŭ. Germania a promis sĕ ia parte la conferență, décă vor participa și celelalte puterĭ, însĕ când a primit învitarea guvernul a declarat, că minoritatea conferenței nu este obligată a-se supune votului majorității. Germania trebue sĕ aibă înainte de tóte în vedere interesele ei și de aceea, ea nu póte sĕ pună marginĭ înarmării sale pe apă și uscat.

*

Mult se vorbesce tocmai acum cu ocasia rĕsboiului din Africa sudică despre o vorbă, ce ar fi dis'o **Țarul Nicolae despre neutralitatea Rusiei**. Ministrul rusesc de rĕsboiŭ *Kuropatkin* s'a dus la Țarul și i-a presentat planul ocupării orașului Herat. Kuropatkin sĕ fi dis Țarului, că décă îșĭ dă și el învoirea, Heratul se póte ocupa în timpul cel mai scurt, căcĭ *Rusia n'are se se temă acum de Anglia*. El a și dat ordin soldaților în privința acésta și nu așteptă decât cuvêntul împĕratului, ca sĕ între în Herat, capitala Afganistanului de nord. Țarul *Nicolae* însĕ sĕ-i fi rĕspuns ministrului sĕu, că pe cât timp duréză rĕsboiul din Africa sudică, *el vrea se țină strict neutralitatea*, deși simpatiile poporului rusesc sunt pentru Burĭ. — Scirea despre acésta declarațiune a domnitorului rusesc, a produs, firesce, mare bucuriă la Londra.

Scrisórea unei Românce

adresată deputatului ungur șovinist Komjathy.

Cetitorii noștri sciu, cât svon au făcut dilele trecute discursurile veninóse rostite în dietă de deputatul Komjathy din stânga estremă cu privire la naționalitățĭ. Acest șovinit încarnat s'a fost năpustit mai ales asupra Românilor, ridicând cele mai grave învinuirĭ contra guvernului, de ce nu i-a desființat până acum, de ce-i lasă sĕ mai aibă școle, institute de banĭ etc.

Dómna *Elena Hossu-Longin* din Deva, bine cunoscută și de toțĭ stimată ca una dintre cele mai zelose și însuflețite femei române din societatea nóstră cultă, a adresat acestui nesăbuit șovinist o scrisóre, prin care se face interpreta sentimentelor femeilor nóstre față cu rĕutăciósele uneltirĭ ale lui și ale soților sĕi în contra neamului românesc.

Ètă scrisórea:

Deva, 17 Febr. 1900.

Stimate d-le deputat!

Permite, ca o femeiă română, care îșĭ iubesce ferbinte patria și națiunea, sĕ-șĭ spună opinia asupra ultimului d-tale discurs parlamentar.

Inainte de tóte, declar, că acel ton, până acum neobicĭnuit chiar și în camera maghiară, cu care d-l deputat discută resolvarea cestiunei naționalităților, m'a indignat profund.

Pentru-că, deși de decenii întregĭ suntem în clar cu planul de maghiarisare, până acum mai mult séu mai puțin mascat, dér faptul, că astădĭ, în fața țĕrei și a lumei, un deputat maghiar enunță sus și tare, că maghiarimea are politicesce și socialicesce dreptul de-a ne maghiarisa, — acésta, până acum, în asemenea formă, nimenĭ n'a îndrăsnit s'o spună.

Ei bine, stimate d-le deputat, permite ca în punctul acesta sĕ țĭ rĕspundă tot atât de categoric o femeiă română.

Până când acea nenorocită de axiomă a maghiarisărei s'a accentuat numai politicesce, noi femeile n'am întrat în desbatere cu d-v., ci am încredințat problema asta bărbaților noștri.

Indată-ce însĕ cestiunea asta vrețĭ s'o transpunețĭ și pe terenul social, — trebue sĕ vĕ luațĭ séma cu fiă-care femeiă română.

Noi ne iubim ferbinte patria, ale cărei glii vécurĭ de-arêndul le-a udat sânge românesc eroic, și în numele sfânt al acestor eroi protestăm, că patria asta ar fi apĕrat'o numai Maghiarii, ér noi am fi numai elementele primite și tolerate din grațiă ale acestei țĕrĭ.

D-l deputat provócă societatea maghiară, ca prin maghiarisarea nóstră sĕ inaugureze munca unei a doua alcătuirĭ a patriei.

In punctul acesta dă-mĭ voiă sĕ te întreb: ce îndreptățesce pe Maghiarii din acéstă țéră polinațională sĕ constitue o națiune maghiară unitară?

Décă până acum, vécurĭ de-arêndul, am trăit împreună, ca tot atâtea rasse deosebite, ér din acésta nicĭ-odată primejdiă nu s'a abătut asupra patriei, — de unde vedĭ acum, d-le deputat, și în care fapt indiscutabil, primejdia, care ar esista pentru patriă?

Și deóre-ce elementele societăței maghiare le constitue bărbațĭ și femei, deopotrivă, mĕ provoc la un fapt istoricesce justificat.

Pe filele istoriei maghiare aflăm esemple strălucite de iubirea înflăcărată a femeilor maghiare față cu patria și națiunea lor.

Și aceste nobile și esemplare femei au aprobat în fapte mărețe dragostea față cu patria și poporul lor. Fiă dis spre gloria acestor entusiaste fiice ale patriei, că aceea-ce priviau ele din partea lor drept virtute și drept iubire de patriă, nu o contestau nicĭ femeile de altă naționalitate.

Sunt firm convinsă, că urmașele demne ale acestor matróne maghiare de odinióră trăesc și astădĭ în Ungaria. Tot astfel sunt convinsă, că zadarnic ar apela d-l deputat la acestea, ele nu se vor angaja nicĭ-odată la o problemă atât de ingrată, ca sĕ atingă mândria națională a femeilor de altă naționalitate.

Pentru-că, da, d-le deputat, *noi suntem mândre de-a fi Române.*

Mândre ne provocăm la trecutul nostru, la presentul nostru, la viitorul nostru.

Trecutul nostru e un trecut plin de gloriă, presentul nostru e nisuința nobilă de-a desvolta cultura nóstră națională după modelul popórelor culte apusene; și astfel progresând, privim cu-încredere în viitorul, care asigură dreptul esistenței fiă-cărui popor ce progreséză pe asemenea cale.

Ai puté, d-le deputat, sĕ împacĭ cu morala politică și socială faptul, că pe un astfel de popor, a cărui consciență națională este atât de desvoltată, Maghiarul vrea sĕ-l recunóscă fiiu credincios al patriei numai ca renegat?

Istoria tuturor timpurilor și a tuturor popórelor amintesce cu gréță numele acelora, carĭ șĭ-au renegat națiunea și religia.

Și décă frații noștri Maghiarĭ îșĭ pădesc caracterul național, ca pe cel mai temut tesaur, de ce voesce sĕ ne discute acest drept și sĕ ne despóie de naționalitatea nóstră?

Acésta nu-i nicĭ drept, nicĭ morală, nicĭ dreptate și astfel nicĭ-odată nu va fi în folosul, ci numai în dauna iubitei nóstre patrii.

Ètă punctul nostru de vedere, d-le deputat, și dela acesta nu ne vor abate nicĭ „temă", nicĭ „iubire" fățarnică.

Drept încheiere, încă una: Puteți spune și putețĭ face d-v. orĭ-ce, noi ne-am născut aicĭ Românĭ și voim sĕ trăim și sĕ murim ca Românĭ în țéra asta.

Cu stimă

Elena Hossu-Longin n. Pop.

Sĕ sărim în ajutorul meseriașilor!

Gherla, în Febr. 1900.

Onorată Redacțiune! În timpul din urmă și noi Românii am ajuns la convingerea, că fără de a-ne forma o clasă mijlociă, burghesimea, nu putem lupta cu succes pentru dobêndirea drepturilor nóstre politice și libertatea națională în acéstă patriă.

In multe centre, unde avem o inteligență harnică și consciă de datorințele sale naționale, s'a și lucrat mult în direcțiunea acésta, și unii și-au câștigat un nume neperitor prin zelul lor în acéstă privință.

Avem asociațiunĭ pentru sprijinirea meseriilor și Mecenațĭ, carĭ au dăruit avutul lor în acest scop. Un Andronic, un Mihail și Elisa Stroescu, un Ioan Vișa și alții și-au înscris cu litere de aur numele lor, binecuvêntate în inimele tuturor Românilor. Brașovul și Sibiiul ne stau ca esemple bune înainte. Așișderea Blajul, unde fericitul Metropolit Vancea și generosul canonic Papfalvi au lăsat frumóse fundațiunĭ în scopul sprijinirei meseriilor.

Sunt însĕ multe centre, unde încă nu s'a făcut nimica pentru sprijinirea meseriilor, séu unde, deși avem un numĕr considerabil de măeștri, sodalĭ și ucenicĭ, aceia trăiesc fără nicĭ o legatură a frățietății între sine, mulțĭ dintre ei inconscienți, că ei fac parte dintr'o națiune cu aspirațiunĭ nobile și lipsițĭ de orĭ-ce societate cu scop de ajutorare materială și morală.

Unul dintre aceste centre este și Gherla. Deși aicĭ avem episcopiă cu capitlu de canonicĭ, seminar, teologiă și preparandiă, și la ele profesorĭ cu frumóse pregătirĭ, carĭ tóte în sine ar fi putut sĕ aibă o înrîurință binefăcĕtóre asupra elementului nostru românesc din acest centru și sĕ-l atragă cu putere magnetică către corpul și idealul nostru național, nu numai nu s'a făcut nimic pentru sprijinirea meseriilor, ci durere se află măestri de origine Românĭ, carĭ se mărturisesc streinĭ de neamul lor, sunt sodalĭ românĭ, carĭ nu sciu românesce, ucenicĭ la măeștri și copii născuțĭ din căsĕtorii amestecate (de carĭ aicĭ sunt numeróse) carĭ nu vorbesc românesce, căcĭ nu sciu, séu vorbesc așa de rĕu, încât îi socotescĭ a fi streinĭ și nu Românĭ.

Și de unde sĕ provină rĕul acesta? De acolo, că de sórtea meseriașilor românĭ nu s'a interesat

---

îșĭ dicea: D'aco venì și ea fată în casă la curte, mai capĕt dece galbenĭ pe an. Boerul mi-a dis, că-i dă și ei tot atât. Da, ce dracu, o fi avênd fata de-i așa de întunecată și hurzuză.

Vasile tocmai îșĭ cerca un spențer nou, când mama Zoița întrà cu desagii, plinĭ cu óle și ulcele.

— Eh... ecă! ai venit Vasile? Da fata unde e?

— Mulge capra în grădină. Uite, Zoițo, ți-am adus și ție un cumaș de rochie, cu puchițăi, scii, cum diceai, că ai vĕdut la Ruxanda lui Sandu.

Zoița privea cu bucuriă bucata de cit, frecêndu-o între degete, sĕ vadă décă e bună. Uite, și pentru Irina un bariș și o pereche de ciobоțele. Mi-a dat boerul trei galbinĭ înainte. Sĕ ține, Zoițo, de mine sĕ aduc și pe Irina fată în casă la curte. Ne mai dă încă dece galbenĭ pe an; și décă o fi fata de trébă, îi mai dă și o pereche de giuncanĭ, când s'o mărita. Ia o s'o norocéscă.

Mama Zoița asculta clătinând din cap.

— Déc'o vrea numai! Da nu sciu dĕu Vasile!

— Și de ce sĕ nu vrea? Ce? par'c'o s'o mănânce. Ecă am sĕ-i spun acum!

Irina întrà cu ochii în pămênt, ținênd în mână un șiștar mic cu lapte.

— Eh! Da când ai venit mamă?

— Ecă acum. Ia scóte ólele și ulcelele cele din dăsagĭ, Irino.

Înaintea vetrei, păzind ceaunul cu mămăligă, Irina scotea una câte una ólele și ulcelele privindu-le. Carĭ mai de care 'i se păreau mai frumóse. Îșĭ alese o ulcică, spunênd măsei, că aceea o sĕ fie a ei. Mama Zoița din mâna stângă făcêndu-șĭ cot, mĕsura bucata de cit.

— Ecă, Irino, dicea Vasile, boerul vrea sĕ vii și tu la curte. O sĕ-țĭ dea și ție dece galbinĭ pe an, mâncare și îmbrăcăminte, și déc'o fi mulțămit ți-o mai da și doi giuncanĭ, când te-i mărita. Ia o sĕ te norocéscă!

Irina nu rĕspunse nimic. Rĕmase încremenită cu o ulcea în mână. Fața și vorbele lui Moș Șerban și ale lui Gheorghe îi reveniră în minte.

— Ei? ce dicĭ, Irino?

— Ce sĕ caut acolo, tată. Eu nu sciu sĕ fac trébă acolo. O sĕ muncesc cu mama la câmp. Nu-mĭ vine sĕ mĕ duc acolo!

Două șiroe de lacrĕmĭ brăsdau obrajii Irinei, și cădeau în picăturĭ pe ulceaua ce ținea în mână. Nu s'a mai putut ține; a eșit pe ușe. In capĕtul prispei plângea înăbușit cu pestelca la ochĭ.

— Décă nu vrea, omule! Ce sĕ-i facĭ! dicea mama Zoița.

Vasile eșì pe prispă, uitându-se încruntat la ea.

— Și ce te tot bocești? Décă nu-țĭ place, n'ai decât sĕ-țĭ iei lumea în cap! Du-te! Séu sĕ mĕ asculțĭ, că de ce te-am făcut.

Irina plecà încet spre grădină, plângênd într'una.

Mama Zoița turnà mămăliga pe fund. Chemà și pe Irina la masă; dér n'a voit sĕ vină.

În timpul mesei, Vasile sfătuesce pe Zoița cum s'o facă pe Irina sĕ vie la curte.

— Déca nu vrea omule, ce sĕ-i facĭ!

— Ia s'o trimețĭ mâne la curte, Zoițo. Di sĕ-mĭ aducă ceva, uite, sĕ-mĭ aducă ciubotile.

Mama Zoița strîngea masa, aruncênd fărmiturile la pui. Cădea și ea pe gândurĭ și par'că-i venia sĕ țină mai mult cu fata.

De ce nu-i dă pace, îșĭ dicea ea. Déca fata nu vrea.

Vasile eșia pe pórtă îndreptându-se către curtea boeréscă. Mama Zoița se duse în fundul grădinei; găsì pe Irina, ascunsă în nisce măturiți.

— Hai Irino fată, nu mai plânge. Las' c'om vedea noi ce-i de făcut. Vin de gustă ceva, că ți-o fi fóme.

Irina cu ochi roșii de plâns, mânca ca un copil chinuit. Mă-sa o privia cu dragoste și milă; și cu cât o privia, cu atâta 'i se părea mai dragă.

Biata fată! îșĭ dicea ea; de câteva dile slăbesce vĕdênd cu ochii.

A doua di de diminéță, mama Zoița și Irina au plecat la câmp. Tóta diua aceea mama Zoița o luà cu binișorul. Irina se simția mai liniștită. În spre séră, se întorceau acasă: ajunse în ogradă, mama Zoița o rugă cu blândețe sĕ ducă la curte ciobótele lui tată-sĕu. Irina se uita trist în pămênt.

— Le ducĭ, dicea mama Zoița, le dai, și plecĭ repede. Ce? N'ai sĕ stai acolo!

nimenĭ. Ómenii bisericei și fruntașii inteligenței nu și-au cunoscut pe deplin chiămarea. Ei pe meseriași i-au privit, vedĭ Dómne, ca ceva prea de jos, decât sĕ între în vre-o atingere cu ei.

Alte națiunĭ s'au îngrijit și de acéstă clasă și au îmbrățișat'o cu iubire. Și décă la noi încă și astădĭ în mare parte privesc ómenii ca ceva înjositor aplicarea la meserii, este numai urmarea, că cei chemațĭ nu au voit, séu nu au sciut sĕ împrăștie prejudițiile poporului nostru în acéstă privință.

Alte națiunĭ adună în societățĭ atât pe măeștrii lor, cât și pe sodalĭ. Catolicii ungurĭ au aprópe în fiecare oraș reuniunĭ catolice de sodalĭ, pentru a feri pe sodalii lor de înstrăinare dela religiunea lor și spre a-i aduna în societate bună, morală și de regulă în fruntea acestor societățĭ de sodalĭ se află preoțĭ și profesorĭ.

Și în Gherla este lipsă arḑĕtóre ca măieștrii românĭ sĕ fie adunațĭ într'o societate și sĕ le deștepte simțul de solidaritate. Este lipsă de o asociațiune pentru sprijinirea meseriilor. Cei chemațĭ apuce-se de lucru și fiă convinșĭ, că vor face lucru plăcut înaintea lui Dumneḑeu, și sprijinul nu le va lipsi dela nicĭ un Român de bine.

Cu deosebire este lipsă arḑĕtóre, ca pe sodalii noștri românĭ sĕ i adunăm într'un mănunchiu și sĕ-i atragem la așeḑămintele nóstre bisericescĭ. Este lucru îngrozitor sĕ audḑĭ, că atarĭ tinerĭ pe timpul s. liturgii în Duminecĭ și sĕrbătorĭ lucră în ateliere, ca apoi timpul liber de după améḑĭ sĕ-l foloséscă spre distracțiă — unde? în cârciume și în societățĭ rele.

Am vorbit cu un măestru român din Gherla cu stare materială fórte bună, care neavĕnd copii e hotărît, ca întrégă averea sa sĕ o testeze spre scopurĭ naționale; dĕnsul a promis, că décă se va pune basă unei asociațiunĭ de meseriașĭ în Gherla, e gata sĕ doneze în acel scop 1—200 florenĭ. Și asemenea bărbațĭ generoșĭ vor mai fi în Gherla.

Sus dér inimile! Preoțĭ cu crucea în frunte! Căcĭ și acéstă óste este creștină. Urmațĭ pe dumneḑeescul nostru Rĕscumpĕrător, care a sânțit munca și s'a amestecat în societatea vameșilor și a pĕcătoșilor ca sĕ-i ridice ḑicênd: Nu trebue sănĕtoșilor doftor, ci bolnavilor.

Cei lipsițĭ strigă după ajutor, cei aprópe de perire întind mâna. Dați-le ajutor, întindeți-le mâna, deschideți-le inima, adunați-i în casa vóstră, și în casa Dumneḑeului vostru, și în acéstă lucrare Dumneḑeu vĕ ajute!

Corespondentul.

Rĕsboiul dintre Burĭ și Englesĭ.

Cetitorii numĕrului nostru de Dumineca încă sciu, că generalul bur Cronje a fost strîmtorat de Englesĭ pe muntele Paader lângă rîul Modder, unde se retrăsese cu armata sa viteză, ca sĕ apere drumul, ce duce la capitala statului liber Oranje. Timp de vre-o ḑece ḑile Cronje a luptat cu o mână de ómenĭ așa ḑicênd, în contra Englesilor de ḑece orĭ mai numeroșĭ. Erau adecă abia 8000 de Burĭ față'n față cu peste 5o,000 de Englesĭ. A fost o luptă de resistență cum rar pomenesce istoria. In fine însĕ n'a avut încătrău, și a trebuit *sĕ capituleze*. Capitularea lui Cronje s'a întêmplat Marțĭ în 27 Februarie. Lumea însĕ a rĕmas surprinsă, că Burii carĭ s'au dat prinșĭ au fost numai vre-o 3000 cu 6 tunurĭ și cu femei și copii cu tot. Femeile și copiiĭ au fost lăsațĭ liberĭ. Cronje și cu vitejii sĕi, după ce au depus armele, au fost trimișĭ la Capstadt, capitala coloniei Cap. După capitulare s'a vĕḑut, că 6000 de Burĭ cu 8 tunurĭ au scăpăt de împresurare și s'au unit cu armata generalului bur *Botha*, care se dusese în ajutorul lui Cronje, dér în fața puterii preponderante a Englesilor n'au putut face nimic.

Capitularea lui Cronje este fără îndoélă un mare desastru pentru Burĭ. Armata lor din apus s'a nimicit aprópe de tot.

Câte-va ḑile după capitularea dela Paardeberg s'a hotărît și asupra sorții orașului *Ladysmith* din Natal. Vĕḑênd primejdia în care se află, Burii de sub conducerea lui *Joubert* au despresurat Ladysmithul și o parte din ei s'au retras la graniță, ér grosul trupelor a plecat cu Joubert în frunte spre Oranje, ca sĕ aștepte aicĭ pe inimic. Despresurarea Ladysmithului a costat însĕ pe Englesi jertfe colosal de marĭ, după cum se vede mai jos.

Prin acésta însĕ rĕsboiul nu s'a sfîrșit. Englesii vor cu orĭ-ce preț sĕ supună pe Burĭ, sĕ între și în Pretoria. In calea lor vor avé piedecĭ marĭ de învins. Burii nu vor depune așa ușor armele și după cum se vestesce din tóte părțile, ei de aicĭ înainte vor lupta pe mórte pe viață împotriva Englesilor condușĭ de Roberts.

Ĕtă acum scirile mai nouĕ:

Liberarea Ladysmith-ului.

Londra, 1 Martie. Telegrama lui *Buller* prin care vestesce liberarea Ladysmith-ului, este următórea: *Dundonald*, cu carabinierii din Natal și cu un regiment, a întrat nóptea trecută în Ladysmith."

Din *Nelthorpe* Buller telegrafézá: „Tocmai acum m'am reîntors din Ladysmith. Afară de-o mică trupă, care a luat posițiă la nord, tóte trupele inimice s'au retras în cea mai mare grabă. In timpul din urmă soldații garnisónei din Ladysmith nu căpĕtau la ḑi, decât ½ funt de mămăligă. Asta le era tótă hrana. Li-s'a îmbiat carne de cal și de catîr, dér n'au vrut s'o priméscă. Soldații sunt într'o stare fórte rea și va dura mult timp, până când se vor restabili așa, încât sĕ le putem lua folosul în rĕsboiŭ."

Londra, 1 Martie. Agenției *„Reuter"* i-se anunță din lagĕrul bur de lângă Ladysmith, cu data de 24 Februarie: După scirile sosite de lângă Tugela, acolo au fost nóptea un atac grozav. Englesii au încercat de patru orĭ sĕ ia cu asalt posiția Burilor de lângă Krügersdorp, dér totdéuna au fost respinșĭ cu marĭ pierderĭ. După afirmările martorilor ocularĭ, *pierderile Englesilor sunt uriașe*. Asupra Englesilor s'a pușcat din partea Burilor dela o depărtare de 70 yarde. Dincóce de Tugela Englesii au instalat 30 de tunurĭ, însĕ așa de aprópe, încât nu le-au putut folosi. In luptele de Vinerĭ și Sâmbătă regimentele Dublin, Dorsat și Connaught au avut pierderĭ grozave.

Concentrarea Burilor.

Din *Pretoria* se anunță la Bruxella, că Burii se retrag din tóte coloniile englese. *Joubert* își concentréză tóte forțele sale, cam 50,000, lângă *Vynburg*, la spatele capitalei Oranje. Imprejurimea orașului Vynburg sĕmĕnă fórte mult cu cea dela Ladysmith și face posibil o resistență fórte lungă. Joubert a lăsat o trupă mai mică la munții Draken, ca sĕ rețină pe Buller. Retragerea Burilor se face în cea mai mare ordine. Joubert a declarat, că va despresura și Mafeking și-șĭ va concentra tóte forțele în partea nordică a statului Oranje.

Despre capitularea lui Cronje

au sosit în urmă câte-va amĕnunte. O telegramă din *Paardeberg* spune, că întêlnirea lui *Cronje* cu *Roberts* a fost mișcătóre. Cronje a sosit în lagĕrul engles la 7 óre diminéța, însoțit de o grupă de călărețĭ. Roberts l'a primit stând în picióre. Cronje a descălecat, generalul *Prettyman* i-a eșit înainte, l'a condus la Roberts și l'a presentat acestuia. Roberts a întins mâna lui Cronje, apoi i-a ḑis:

— Te-ai apĕrat brav, d-le.

Cronje i-a rĕspuns: Regret, ca n'am putut resista mai departe.

Roberts i-a oferit un scaun și Cronje a șeḑut. Eroicul comandant era îmbrăcat în vestminte civile și rangul sĕu de general nu-l arăta decât o pantlică galbenă pe pălăria sa cu pĕreți lațĭ.

După capitulare, lagĕrul engles era de-un aspect jalnic. Tóte carĕle de bagage și trei tunurĭ au fost sdrobite. Intre care se aflau cadavrele a o mulțime de cai ucișĭ. Țĕrmul rîului era acoperit cu rănițĭ ale căror țipete te înfiorau. In tóte părțile s'au vĕḑut săpate mine adêncĭ și tunele, în care Burii se scuteau contra tunurilor englese. In peșterile acestea adêncĭ fură ascunșĭ copiiĭ și femeile. Burii prinșĭ, provocațĭ fiind a trece peste rîu în lagĕrul engles, șĭ-au dus cu ei tot ce aveau: haine, óle, țóle și tot, afară de puscĭ, pe care le-au pus grămadă într'un loc designat. Burii mai tinerĭ, cu tótă nenorocirea ce i-a ajuns, nu erau de loc întristrațĭ, ei rîdeau și făceau glume.

SCIRILE ḐILEI.

— 14 Februare v.

Un nou despărțĕmênt al Asociațiunei s'a constituit în 26 Febr. n. la Oradea-mare. La adunarea de constituire, condusă de d-l advocat Nic. *Zigre*, a participat, după cum aflăm din „Familia", un public frumos. D-l Zigre a deschis'o printr'un discurs arătând scopurile Asociațiunei, ér d-l Iosif *Vulcan* a salutat cu bucuriă constituirea despărțĕmântului, prin care se dă și Românilor din acele părțĭ prilegiul de-a puté lucra pentru cultura națională. S'au inscris membri, încasându-se 99 fl In comitet au fost aleșĭ prin aclamațiune d nii: advocat Nic. Zigre ca director, adv. Iosif Roman, canonicul Artemiu Șarcadi, protopopul T. Păcală și adv. Dr. Florian Dima ca membru pe viață al Asociațiunei. — Dorim din inimă prosperare și succese noului despărțĕmênt, a căruia chiămare e neasĕmĕnat de importantă pentru poporul nostru bihorean.

Pentru Românii din Treiscaune și Ciuc se va înființa, cu ajutorul lui Dumneḑeu, un nou despărțĕmênt al Asociațiunei. După ce fostul despărțĕmênt cu sediul în Brețcu un șir lung de anĭ n'a făcut altceva, decât că s'a distins prin aceea, că „n'a dat nicĭ un semn de viĕță", cum an de an se raporta în adunările generale ale Asociațiunei spre durerea tuturor Românilor de bun simț, — acel despărțĕmênt s'a desființat și acum s'au luat mĕsurĭ pentru constituirea unui nou despărțĕmênt. Cu constituirea acestuia este însărcinat d-l Nicolae *Bogdan*, profesor la gimnasiul român din loc. D-sa, după cum vor afla cetitorii din apelul ce-l publicăm la alt loc, va merge spre acest scop la comuna Szepszi-Szentgyörgy în ḑiua de 2 (15) Martie 1900. D-l Bogdan, suntem sigurĭ, a fost persóna

---

— Ḑĕu mamă, de câte-orĭ mĕ gândesc la boerul acela, par'că m'apucă un fel de cutremur!

— Ce? par'că o sĕ te vadă, órĭ ai sĕ-l vedĭ? Plecĭ de grabă.

Vorbele blânde ale mamei Zoiței o înduplecară. Irina luà ciobotele la subțióră și plecà înspre curte. Cu cât se apropia mai mult de curtea boeréscă, cu atâta simția că 'i se înécă suflarea. De câte-va-orĭ s'a oprit în loc nehotărîtă. Îi venia sĕ se întórcă acasă. Și tot așa, luptându-se cu ea însășĭ, se vĕḑù întrând pe pórta curții boerescĭ. O luà pe lângă gard, mai departe de casa boeréscă, în spre grajd. Vasile o aștepta în ușa bucătăriei. O zărì.

În ceardacu curței, cuconu Ieni, mâncat și beut își lua cafeluța, trăgênd tacticos din țigareta de chihlibar cu imaneaua cât nuca de mare. Printre rotocólele de fum, privea vesel stogurile de fên din vale și hambarele pline cu grâu și păpușoiu.

Vasile, îndreptându-se în spre ceardac într'adins ca sĕ-l vadă cuconul Ieni, eșì înaintea Irinei.

— Bre Vasile, strigă cuconul Ieni, cu accentul lui grecesc, asta ți-e fata?

— Da Boerule!

— Ia s'o vĕd și eu!... venițĭ încóce!

Irina simția că i-se tae picióre le când audḑì, că o chiamă. Ochii 'i se păinjinise. Mai mult împinsă de tatăl-sĕu, pășia spre ceardac.

— Hai, fă Irino, sĕ te vadă și boerul; că uite te chiamă!

Irina n'a sciut cum a ridicat scările ceardacului. S'a împiedecat de vr'o dóuĕ-orĭ.

— Ah! scii, că ai fată frumósă, bre Vasile!

— Apoi deh! boerule, Dumneḑeu mi-o dat'o așa!

— Cum te chiamă fetică?

Irina cu ochii în pămênt și cu gura încleștată, n'a putut rĕspunde nimic.

— Irina, o chiamă, cucóne!

— Da ce fetico, tu nu scii sĕ vorbescĭ? întrebà ridênd cuconu Ieni.

— Ba scie ea, cucóne... da-e cam slabă de fire.... așa.... nu-i deprinsă cu lumea!

— Ei, vrei sĕ vii la mine fetico? Sĕ facĭ trébă în casă. Ițĭ dau ḑece galbenĭ pe an, de mâncare și îmbrăcăminte, și décă vei sta mai mult și vei fi de trébă, îțĭ voiu mai da și doi giuncanĭ când te vei mărita.

— Da cum nu cucóne! Vine! Audḑĭ vorbă, rĕspunse Vasile. Când a dat peste dênsa un noroc așa...

Cuconul Ieni făcù o mișcare. Scîrțîitul scaunului o făcù sĕ-șĭ ridice ochii. Numai o clipă zărì fața lui și își lăsà repede ochii în pămênt. Zărì o barbă stufósă și négră, care ìi acoperea tótă fața, sprâncenile marĭ, firele din ele se atingeau cu firele din barbă și un nas ca o leucă între doi ochĭ micĭ și negri ca porumba.

— Ei, ce ḑicĭ fetică Irino?... Vii?

— Da spune și tu, fă Irino, ceva, ḑicea Vasile, îmboldindu-o în spete.

— Eu, nu sciu, boerule... ḑicea Irina sfiiciósă. Cum sĕ viu aicĭ, décă nu sciu sĕ fac tréba?... Eu sciu sĕ muncesc la câmp.... ce sĕ fac aicĭ?

— Cum nu scii sĕ facĭ tréba, ḑicea cuconul Ieni. Ce? Ai sĕ ajuțĭ jupănesei Linei: sĕ măturĭ prin casă, sĕ aducĭ de mâncare la masă și sĕ facĭ așternuturile. Nu-i mare trébă. Ai sĕ învețĭ tu!

— Deh! sciu eu, rĕspunse Irina. Sĕ vedem ce ḑice și mama.

— Ce sĕ ḑică mă-ta?... Asta nu-i tréba ei, rĕspunse repede Vasile.

Se audḑì un sgomot în grajd; caii se băteau.

— Fugĭ, bre Vasile, și vedḑĭ ce e.

— Ia roibu cela, nu se astîmpără, cucóne, mușcă iapa.

Vasile se repeḑì înspre grajd. Irina se ținù repede după el. Când se dădù jos din ciardac, i-se părù că-i luase cineva o greutate de pe spete; resuflă mai liber. Trecù pe lângă ușa bucătăriei; jupânésa Lina îi aruncà o căutătură încruntată. Era gelósă; scia obiceiurile boerului. Irina nu pricepù nimic.

— Eu mĕ duc tată, strigà ea în urma lui Vasile, care se grăbia sĕ între în grajd.

— Mai stai Irino, strigà el.

Ea se făcù că n'aude și plecà repede pe pórtă. Fugea înspre casă uitându-se des înapoi. Tot i-se părea, că o apucă cineva de spete. Când ajunse acasă, se liniști. Spuse mă-sii, că a chiămat'o cuconu Ieni cela! Mi-a ḑis sĕ întru fată în casă la el; da eu nu vreau, mamă. O sĕ muncim amêndouĕ la câmp. Măcar sĕ mĕ omóre tata, eu

cea mai bine alésă pentru sĕvîrşirea acestui lucru. Rĕmâne însĕ acum, ca fraţii noştri din acele părţi sĕ se deştepte din letargiă şi sĕ-şi facă datorinţa. Ar fi ceva ne mai pomenit, décă preoţimea şi ceilalţi fruntaşi ai acelui mult negligiat popor ar continua şi mai departe cu nepăsarea faţă de causele culturale proprii, la ei mai ales atât de ameninţate. E ceasul din urmă, ca sĕ se deştepte şi sĕ dea dovedi, că nu sunt nicĭ ei tocmai aşa, cum au apărut până acum în faţa lumei românescĭ. Acestea le punem la inima fruntaşilor românĭ din partea locului şi sperăm firm, că ostenéla d-lui trimis al comitetului central, Nic. Bogdan, nu va rĕmâné zadarnică.

D-l Titu Maiorescu, cunoscutul literat şi patriot român, şi-a serbat Lunia trecută aniversarea a 60-a a nascerei sale. Cu ocasiunea acésta a fost călduros felicitat. Colaboratorii *„Convorbirilor Literare“* i-au presentat un mare volum, cu scrierĭ de ale discipulilor şi aderenţilor magistrului şi cu inscripţiunea: *„Luĭ Titu Maiorescu, Omagiu, 15 Februarie 1900“*. Urăm celebrului profesor universitar viéţă lungă!

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat *20 lei* cotisaţiă anuală (pe anul 1900) dela d-l inginer *A. Oneanu* din Bucurescĭ.

Priméscă nobilul donator cele mai călduróse mulţumite. — *Direcţiunea şcolară.*

Un nou institut românesc de banĭ s'a înfiinţat în Lugoş cu o miiă de acţii de câte 50 coróne. Director esecutiv e d-l canonic Ioan Boroş, ér jurisconsult d-l adv. Dr. Isidor Pop. La postul de comptabil, cu un salar de 1400 coróne anual, e publicat concurs cu terminul de 31 Martie n. c. Concursele sunt a se înainta la adresa d-lui canonic Ioan Boroş, preşedinte şi director esecutiv.

Adunarea generală a „Albinei“ se va ţiné în *31 Martie* st. n. 1900. In convocarea, ce am publicat'o în numĕrul de Dumineca trecută, data acésta s'a publicat greşit, dicêndu-se 21 în loc de 31 Martie.

A treia prelegere economică aranjiată de Reuniunea Economică dela Orăştie s'a ţinut Dumineca trecută în Romoşel şi a reuşit cât se póte de bine, dice „Bunul Econom“. Din partea Reuniunii eşiseră în comună d-nii: Dr. Ioan *Mihu*, preşedintele Reuniunei, apoi membrii din comitet: Daniil David, Const. Baicu, Nic. Mihailă, secretarul I. Moţa şi cassarul V. Orbonaş. Preşedintele Dr. Mihu a deschis prelegerea în frumósa biserică gr. or., fiind de faţă întréga inteligenţă din comună şi vre-o 150 ţeranĭ, între carĭ şi femei. A arătat scopul Reuniunei şi lipsa ardĕtóre de-a înainta şi noi cu paşĭ mai repedĭ în bună starea materială. A urmat apoi d-l D. David ţinênd o prelegere despre viierit. A urmat şi a doua prelegere ţinută de d-l C. Baicu despre pomĕrit. A mai vorbit d-l secretar I. Moţa şi érăşi d-l Dr. Mihu, punênd în vedere ómenilor înfiinţarea unei micĭ băncĭ sătescĭ (sistem Reiffeisen.) Poveţele acestor zeloşĭ fruntaşĭ au fost primite cu multă dragoste şi recunoscinţă de popor.

Avis. Dela comitetul Reuniunei militare-scientifice şi de casină din Braşov primim următorul avis: „Onor. visitatorĭ ai representaţiunilor de diletanţĭ, ce se vor da în 5 şi 6 Martie n. c. în beneficiul reuniunei „Crucei Roşie“ din Braşov, li-se face cunoscut, că aceste representaţiunĭ se vor începe precis la $7^1/_2$ óre séra, şi că întrarea în sală, ca sĕ se evite conturbărĭ, nu va fi permisă, decât înainte de începerea representaţiunei şi între pausele, ce vor urma după acésta. Cei ce vor sosi mai târdiu sĕ binevoéscă dér a se reţiné de-a întra în sală şi de a-şĭ ocupa locurile până la pausa următóre. — Comitetul“.

Reuniune de temperanţă. Harnicii Românĭ din comuna Balomir, lângă Orăştiă, au înfiinţat acum o reuniune de temperanţă, la care s'au înscris până adĭ peste 60 de membri. Scopul reuniunilor de acest fel, după cum arată şi numele lor, este conteniréa ómenilor dela beutură. Ce fericit ar fi poporul nostru, décă s'ar înfiinţa cât mai multe reuniunĭ de acestea prin comunele românescĭ. Unde esistă reuniunĭ de acestea şi sunt sprijinite de popor, acolo Jidanii nu pot trai şi miile de florenĭ rĕmân în punga celor ce le-au agonisit.

Dar pentru biserică. Ni-se scrie: Locuitorii Vasile Andreca cu soţia sa Măria au dăruit pe séma bisericii gr. or. din Sartaş un rênd de vestminte preoţescĭ în sumă de *80 coróne.* Dea bunul Dumnedeu asemenea acestora mulţĭ Românĭ generoşĭ! — V. Bumbuţ.

Concertul din Oradea-mare împreunat cu petrecere, care a fost arangiat din partea tinerimei academice române de-acolo, a reuşit escelent. Concertul, după cum se scie, a fost arangiat cu concursul valoros al tinerelor nóstre artiste *Adelina Piso* (violină), *Valeria Pop* (voce) şi *Olivia Bardosy* (pian). „Punctele culminante ale concertului“ — dice „Familia“ — „au fost, firesce, debutul acestor trei domnişóre. Tinerele artiste au fost acoperite în continuu cu aplause frenetice, carĭ au electrisat tótă sala. Un concert românesc, cu nivel artistic atât de înalt, *nu s'a dat încă în Oradea mare*“. Frumos a fost şi venitul curat, care a trecut peste 800 coróne.

Părechia regală italiană în Sicilia. Din Roma se anunţă, că regele Italiei *Umberto* s'a hotărît, ca dimpreună cu regina Margareta sĕ visiteze Sicilia. Părechia regală va pleca în Aprilie din Neapol la Palermo şi va visita rênd pe rênd tóte oraşele de pe ţĕrmul mării, de unde va face escursiunĭ prin provinciă.

Necrolog. *Ioan Pop,* învĕţător pensionat în Somoştelnic, a rĕposat în 28 Februarie în D.-S.-Mărtin în etate de 53 de anĭ. Il deplânge întristata-i soţiă cu trei copii minorenĭ ai sĕi.

Frig de 40 de grade. Din *Stockholm* se raportéză, că în regiunea vechiului oraş montan *Falau*, vestit pentru minele de aramă, a domnit în 11 Febr. un frig de 40 de grade. Ingheţase chiar şi argintul viu din termometru. Asupra Norvegiei întregĭ şi asupra unei marĭ părţĭ a Svediei au cădut zăpedĭ fórte marĭ. Circulaţia căilor ferate s'a sistat şi trenurĭ întregĭ s'au înămolit în zăpadă.

Reuniunea de cetire şi cântărĭ din Costeiŭ învită la concertul împreunat cu teatru şi petrecere de joc, ce-l va arangia Sâmbătă în 10 Martie n. 1900 cu ocasiunea chramului sf. bisericĭ S. m. m. Teodor Tiron în localitatea şcólei de acolo. Intrarea: locul I. 1 cor., loc. II. 80 banĭ, loc. III 40 banĭ. Venitul curat e destinat pentru biblioteca reuniunei. Suprasolvirĭ şi oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică. Inceputul la 8 óre.

Cununiă şi logodnă. Ni-se anunţă, că d-l *Iuliu Bucur* din Lăscud, absolvent de teologiă şi de dreptur, s'a cununat în 1 Martie n. c. cu d-ra *Veturia Iosefina Lazar* din Ernut.

— D-l *Iuliu L. Danciŭ* învĕţător şi cantor în Órţa de mijloc, s'a logodit. cu d-ra *Ludovica Pop* din Bistriţa.

Musica orăşenéscă va concerta mâne séră, Dumineca, la otel „Europa“. Inceputul la $7^1/_2$ óre. Intrarea 30 cr.

Rectificare. Cârciuma dela podul Bârsei, ce s'a anunţat cu publicaţia Incl. Magistrat orăşeneso din 14 Februarie 1900 în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 32 şi 34, nu se va închiria pe timpul dela 29 Sept. 1900 până la 29 Sept. 1906, ci *dela 1 Ianuarie 1901 până la 29 Septemvre 1906.* Pertractarea de oferte se va ţiné în 15 Martie n. c.

Muştirii iubiléză. Firma Edmund Mauthner liferant de curte ces. şi reg. neguţator de seminţe şi-a serbat în 25 Ianuarie a. tr. jubileul de 50 de anĭ dela înfiinţarea neguţului. Din preţurĭ curente ale firmei emise în cursul acestui an, care servesc economilor ca povĕţuitor în afacerĭ de economiă, se póte vedé, că o mare parte a muşteriilor încă iubiléză, adresând firmei scrisorĭ de recunoscinţă. Acésta e de mare însemnătate şi valoréză mult, când comerciul de seminţe e inundat de seminţe americane, trifoi american şi alte soiurĭ inferióre. Numai la firma Mauthner se pot adresa agronomii şi grădinarii cu deplină încredere. De mulţĭ anĭ îşi procură dela firma Mauthner seminţele necesare la domeniile austriace şi ungare în frunte cu Alteţa Sa ces. şi reg. Archiduce Iosif. Dér nu numai domeniile marĭ, ci şi parte mare a economilor din Ungaria, şi carĭ se ocupă cu grădinăritul sunt muşterii stabilĭ ai firmei Ed. Mauthner, care tot mai mult îşĭ câştigă încrederea publicului.

5. **Efect sigur vindecător.** Toţĭ aceia, carĭ sufer de nemistuire, lipsă de apetit, séu stomacul nu le funcţionéză regulat, pot conta la vindecare sigură în scurt timp prin folosirea cunoscutelor *prafurĭ seidlitz ale luĭ Moll.* Preţul unei cutii 2 cor. Se trimite dilnic prin postă cu rambursă, de farmacistul Moll, liferantul curţii din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provinciă sĕ se céră preparatul A. Moll, provĕdut cu marca de contravenţiă şi subscriere.

Cătră Românii din Treiscaune-Ciuc.

Apel.

Incredinţat fiind din partea Prea On. comit. central al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“ sĕ organisez Despărţĕmêntul Treiscaune-Ciuc, apelez la toţĭ Românii de bine din aceste două comitate şi le cer ajutorul lor.

Drept, că décă e motivată opiniunea nefavorabilă, care s'a format despre aceştĭ Românĭ, ne aflăm în faţa unei grele probleme atuncĭ când ne adresăm la ei. Căcĭ se dice, că de repeţite-orĭ s'au făcut încercărĭ, sĕ se sufle niţel duh românesc şi în inimile acestor ómenĭ, că de repeţite orĭ s'au făcut încercărĭ, sĕ se înroleze şi ei sub stégul „Asociaţiunei“, focarul culturei şi literaturei poporului românesc, tóte încercările au fost zadarnice, sub cuvêntul, că aceştĭ ómenĭ n'au nimic ce sĕ i însufleţéscă, sunt nepăsătorĭ faţă de tot ce se petrece în viaţa nóstră românéscă. Prin urmare un apel cătră ei ar fi „glasul celui ce strigă în pustiă.“

Cu tótă judecata aspră, ce se aduce asupra acestor fraţĭ ai noştri, eu totuşĭ nu mi-am pierdut nĕdejdea în ei, căcĭ îi cunósc şi bine sciu, că şi lor le place sĕ guste din dulcele nectar, ce li-l oferă viaţa şi cultura românéscă, că şi ei preferă sĕ se încăldéscă la binefăcĕtórele rade ale culturei românescĭ mai mult, decât la orĭ şi care altar, numai sĕ li-se dea posibilitatea pentru acésta şi sĕ li-se arate calea cea adevĕrată, pe care au sĕ apuce. Căcĭ putere de viaţă în aceştĭ Românĭ — décă nu mai multă — cel puţin atâta, cât la mulţĭ alţĭ de prin alte părţĭ, de sigur, că este.

Decĭ déră în puterea acestei convingerĭ a mele mĕ adresez din tótă inima cătră acei Românĭ din aceste comitate şi carĭ sunt dornicĭ de muncă românéscă, ér în consecvenţa cu acésta de viaţă şi de cultură românéscă şi îĭ învit sĕ participe la *adunarea*, ce o vom ţiné în biserica gr. or. rom. din Szepsi-Szentgyörgy, *Joi în 2 (15) Martie 1900* la 11 óre a. m. după ce se va fi terminat Sinodul electoral, pentru-ca sfătuindu-ne împreună şi în'bună înţelegere, sĕ ne organisăm într'un despăr-

---

tot nu mĕ duc, acolo. Mi-e frică, mamă, de boerul cela! Are o barbă şi nisce ochĭ!... par'că-i ucigă-l tóca!... Nu mĕ duc! Dice că 'mĭ dă şi doi giuncanĭ, când m'oiu mărita; da nu vreau!... Mĕ mărit eu şi fără giuncanii lui!

Mama Zoiţa o asculta, dându-i dreptate.

— Écă, mamă dragă, fac destulă trébă şi acasă. Cum sĕ te las singură pe matale. Nu mĕ duc!

După-ce dădu de mâncare păsărilor, Irina îşĭ luă cofa şi plecă în vale la apă. În drum întâlni pe moş Sandu, venind dela câmp cu o sarcină de fasole în spate. Cum îl vĕdu, Irina începù sĕ i-se plângă:

— Tata vrea sĕ mĕ ducă cu deasila la curte, moş Sandule, şi eu nu vreau sĕ mĕ duc!

— Er o căpchiat, se vede, tată-tĕu cela, fă Irino! Décă ţi-o face ceva, sĕ vii la mine sĕ-mĭ spui. Cu deasila n'are drept sĕ te ducă. Sĕ nu-ţĭ fie frică!

Irina plecă repede spre şipot. Vorbele lui moş Sandu o îmbărbătă aşa de tare, încât îşĭ dicea şi ea: adecă ce-s aşa de próstă sĕ-mĭ fie frică! cu deasila n'o sĕ mĕ ducă el acolo. Ce? o sĕ mĕ omóre? De ce adecă atâta chin?

Faţa 'i se însenină. Se simţia tare şi încuragiată. Las' sĕ-mĭ mai dică încă odată, gândea ea, şi sciu eu ce sĕ-i spun... Am sĕ-i spun ce dice moş Sandu şi moş Serban de boerul cela; şi ia sĕ pună mâna pe mine!

Tot îmbărbătându-se aşa, Irina se vĕdù întrând pe pórta ogrădii. Drumul dela şipot şi până acasă 'i s'a părut aşa de scurt!

Ce-o fi dat peste dênsa de e aşa de veselă! dicea mama Zoiţa. Irina vorbia şi ridea într'una.

— Eh! da ce crede tata, că-s nebună sĕ mĕ duc la curte? Las' sĕ-mĭ mai dică odată, că sciu eu ce sĕ-i spun!

— D'apoi cum, ce-o sĕ-ţĭ facă, dicea mama Zoiţa; décă tu nu vrei!...

— Eh... he! sciu eu ce sĕ fac, dicea răstit Irina.

Se înoptase aprópe şi Vasile nu mai venia la masă, după cum spusese.

— Ce sĕ-i mai aşteptăm, mamă. O fi mâncat acolo, la bucătăriă.

Pe la sfîrşitul mesei étă şi Vasile pe pórtă. Era cu chef.

— Am mâncat la curte, dicea el, şi m'am abătut şi pe la jupânul Dumitru deam bĕut adălmaş, că, fără! din! am întrat şi eu vizitiu.

Irina se uită mânios la el. Inima îi bătea tare aşteptându-se la fie-care început de vorbă a lui Vasile sĕ-i dică ér ca se vie la curte.

— Écă, fă Irino, dicea Vasile vesel de tot, am isprăvit tocméla. De mâne ai sĕ vii la curte. Dece galbenĭ pe an, îmbrăcămintea, mâncare şi doi giuncanĭ când te vei mărita.

Atâta a fost de ajuns, şi Irina isbucni.

— Da ce credĭ, tată, că o sĕ mĕ bagĭ cu deasila? Ţi-am spus, că nu vreau. Eu o sĕ muncesc la câmp cu mama. Mai bine sĕ mor, decât sĕ mĕ duc la boerul cela! Ardel'ar focul, el a sărăcit tot satul! Las' că sciu eu eh... he!

Vasile rĕmase încremenit când o audi vorbind astfel. Nu se duméria, décă aude pe Irina séu pe alt cineva. Işĭ scutură puţin capul, uitându-se încruntat la ea. Mama Zoiţa începù ér sé-i tremure carnea de frică. Er are harţag, îşĭ dicea ea.

Irina sta nemişcată şi hotărîtă, privind ţintă în ochĭ pe tată-sĕu.

— Hai?... Ce dicĭ?, nu vreai sĕ vii strigă Vasile, repedindu-se spre ea.

Mama Zoiţa sări sĕ-l apuce de mână. Timpul cât Vasile se desfăcù din mânile Zoiţei ajunse Irinei sĕ fugă pe pórtă. Nu s'a mai oprit decât la casa lui moş Sandu. Intră acolo pe uşă, plângênd.

— Er s'a legat de voi? dicea încruntat moş Sandu.

— Nu mai e chip cu el, moş Sandule! A sărit sĕ mĕ bată, pentru-că nu vreau sĕ mĕ duc fată în casă la curte.

— Ia las' că-l învĕţ eu minte!

Moş Sandu eşi tăcut pe uşă, trecù pe lângă carul din mijlocul ogrădii, puse mâna pe ţăpoiu şi plecă spre casa lui Vasile.

Vasile stătea pe prispă, judecând pe Zoiţa, care plângea în casă. Tótă furia luĭ se descărcase asupra nevestei.

Sandu se opri pe dinafara gardului, în faţa lui Vasile.

— En' ascultă mĕ Vasile, nu o sĕ te mai astîmperĭ tu odată? Mult ai sĕ chi-

țământ, ca astfel sĕ putem întra și noi în concertul de muncă culturală, ce-l desvóltă Asociațiunea nóstră prin complexul despărțămintelor sale.

Ordinea de ḑi va fi: 1) Deschiderea adunării; 2) Numirea unui notar și a unui cassar ad hoc; 3) Inscrierea de membri și încassarea taxelor; 4) Raport despre acésta; 5) Alegerea directorului și a comitetului cercual; 6) Inchiderea adunării.

Deóre-ce adunarea acésta are sĕ fiă o manifestațiune de iubire și de dragoste, ce o au Românii din Treiscaune-Ciuc față de cultura și literatura nóstră românéscă, doresc, ca ea sĕ fiă cât se póte de bine cercetată, pentru ca printr'ênsa sĕ ne câștigăm și noi un loc demn pe planul de munca al vieței nóstre românescĭ. — De aceea mai apelez încă-odată la aceștĭ frațĭ.

Brașov, în 18 Febr. st. v. 1900.

Nicolae Bogdan,
prof., ca delegat al com. central al Asociațiunei.

Concertul dela Orăștiă.

— Februarie 1900.

Concertul arangiat la Orăștiă în 24 Februarie n. de corul mixt dirigiat de d-l înv. *Ioan Branga* a reușit fórte bine. Corul e compus în mare majoritate din flăcăi țĕranĭ și copile din popor, și numai o pătrime meseriașĭ, fiice de meseriașĭ și inteligențĭ. Cu atât mai vrednic s'a făcut de laudele, ce 'i-s'au adus pentru frumosul resultat al concertului numit.

Tóte punctele, dér mai ales piesele pentru cor mixt „Ce facĭ Ioano?" (de Dima) zugrăvind delicata iubire a fetei din popor, și „Mătușa Anghelușa", apoi corul de dame: „Fetele casnice" străbătut de un sănĕtos curagiŭ întru întêmpinarea greului vieții, — au plăcut mult și au trebuit sĕ fiă repetate. Dirigentul corului acestuia brav a primit multe felicitărĭ pentru prestațiunea, ce acum repetat a servit'o publicului nostru orăștian.

A participat public mult, inteligență, măeștri și popor, din loc și din jur. Aprópe *numai Românĭ*, Sașii au lipsit pentru un cuvênt rĕu ințeles în ce privesce arangiarea, ér „confrații" Ungurĭ nu ni-au făcut „onórea" pentru-că le era prea próspĕtă încă în suflet rana ce li-a fost causată de balul român (dela 10 Febr. n.). In programul de joc al balului numit, arangiat de tinerimea română, n'a fost luat, firesce, nicĭ o iotă de... „csárdás". Ungurii însĕ au participat, nu prea mulțĭ, la bal, și ce au făcut, ce nu cu Țiganii, ne-am trezit numai, că după primul Cuadril, jucat ca și jocurile de mai înainte, cu multă animațiă românéscă, — Țiganii încep, dragă-mi te Dómne, sĕ-țĭ scuture din arcuș un „csárdás" numai ca acela! Toțĭ am rĕmas trăsniți! Dér abia au străbătut vĕzduhul vre-o 10 sunete din scuturatul joc și Țiganii trebuiră sĕ-l bage în busunar: tînĕrul candidat de adv. *Ioan Margita* repede a oprit pe musicanțĭ și li-a dat ordin sĕ tragă repede o „Hațegană" sprintenă, românéscă, care a fost jucată îndoit de lung ca de obiceiŭ și și repetată! Asta a făcut pe unii Ungurĭ din sală sĕ părăséscă îndată balul cu o înțelésă rană în suflet (fără de care puteau fi, de nu făceau ei, orĭ vre-un prea zelos prietin al lor, acéstă comandă de contrabandă), și de atuncĭ avem pace, — ceea-ce nu ne face însĕ nicĭ o durere de măsele.

Așa nu i avuserăm nicĭ la concertul din urmă al Reuniunei române de musică. Dér abia avuserăm prilegiu a vedé, că prea putem fi și fără ei: a fost sala plină ticsită de public și au incurs peste 140 fl., din carĭ au rĕmas profit curat fondului Reuniunii vre-o *80 fl.!* Fórte frumos. Corul nostru și conducĕtorul sĕu afle-șĭ remunerarea ostenelei lor în frumosul sprijin al publicului român, și — cu Dumneḑeu înainte!

Producțiune și petrecere în Herman.

De lângă Brașov, Febr. 1900.

Onorate D-le Redactor! In 9 (21) Ianuarie a. c, s'a dat în Herman o producducțiune musicală-teatrală, împreunată cu joc. Credeam, că ba adĭ, ba mâne voiŭ puté ceti vr'un raport în privința acésta în prețuita foiă „Gaz. Trans"., de-óre-ce asemenea lucrurĭ bune, vrednice de imitat, trebue făcute cunoscute, spre a puté servi și altora ca esemplu. Vĕḑênd însĕ că așteptarea mi-e zadarnică, îmĭ iau voiu sĕ descriu eu în scurte cuvinte resultatul acestei frumóse producțiunĭ și petrecerĭ.

Programul, variat și bine ales, compus din declamațiunĭ, cântărĭ și o piesă teatrală, a fost esecutat în tóte privințele cu cel mai bun succes. Cele 3 declamărĭ: „Odă", de Bolintineanu; „Lupta dela Călugărenĭ" de Aricescu și anecdota „Buzatul la biserică" de T. Speranță atât prin întonarea corectă, cât și prin predarea dibace și potrivită au pus în adevĕrată surprindere publicul. Declamatorii toțĭ junĭ plugarĭ din comună și o fetiță, au făcut o impresiune escelentă, presentându-se pe bină asemenea unor junĭ studiațĭ și cu praxă. Asta e o bună dovadă, că prin silință și stăruință se póte face mult.

Nu mai puțin succes au avut cele 3 cântărĭ în cor în 3 și 4 vocĭ: „Fetele casnice" de T. Popovicĭ, cor compus numai din fete; „Dor de căsĕtoriă", de Juarez Movilă, cor mixt și colinda „Astăḑĭ prorociile" cor mixt de G. Dima, carĭ tóte au fost cântate cu precisiune și fórte armonios. Un cor compus din fiiĭ ai poporului costă muncă și ostenélă; tînĕrul învĕțător dirigent d-l *Ioan Toma* însĕ, conducĕtorul corului, cu zelul sĕu probat a sciut învinge tóte greutățile, așa că mai ales cântările și declamările au impus și streinilor, laudă și stimă bravului dirigent.

In sfîrșit piesa teatrală: „Săpătorul de comorĭ" a fost predată cu același succes, așa că aplause nesfîrșite au rĕsplătit munca diletanților. Mai amintesc, că afară de program s'a mai predat din partea unei domnișóre poesia „La icónă" de Vlăhuță cu gingășia și acurateța unei fete bine crescute.

Mult a contribuit la reușita petrecerĭĭ orchestra Românilor din Feldióră, constituită din bravĭ și harnicĭ plugarĭ de-ai noștri. Peste tot, cu inima curată pot afirma, că am fost încântat de acest splendid succes, care face onóre Hermănenilor. O nobilă ambițiune, o dovadă îmbucurătóre de emulațiune spre progres, care caracteriséză pe acești ómenĭ, póte servi în adevĕr ca esemplu demn de urmat.

Față de conducĕtorul și inițiatorul producțiunei și petrecerei ḑic numai, că bine ar fi, când bunul Dumneḑeu ni-ar dărui mulțĭ astfel de învĕțătorĭ, carĭ fac fala neamului, îi ridică și-i măresce încrederea în puterile sale.

După producțiune au urmat jocurile, printre carĭ și „Călușerul" esecutat de 12 tinerĭ îmbrăcați în pitorescul costum de călușerĭ. Călușerii, tot unu și unu, jucând cu precisiune sub conducerea unui vătaf al lor, fură acoperițĭ de aplause nesfîrșite.

Petrecerea a durat pană 'n ḑorĭ de ḑi, când satisfăcuțĭ pe deplin ne-am depărtat fie-care la ale nóstre.

Unul din cei de față.

Corespondența „Gaz. Transilvaniei".

Ighiu, la 16 Faur 1800.

Onorată Redacțiune! Mai în ḑilele trecute am cetit în colónele prețuitului D-vstrĕ ḑiar un scurt raport despre serata declamatorică-teatrală a școlarilor românĭ gr. cat. din Șard. Imĭ aduc bine aminte, că raportorul șĭ-a esprimat în ultimele șire ale micei sale corespondențe calda dorință, ca producțiunea lăudată de dênsul sĕ servéscă de model și sĕ afle imitatorĭ în tóte cercurile scolastice românescĭ.

Dorința lui nu a fost deșartă, căcĭ în curênd s'a împlinit.

In 14 a lunei curente, s'a dat o astfel de petrecere la scóla gr. cat. din Ighiŭ, despre care, cu puțină abatere, nu pot sĕ povestesc nicĭ eu alt-ceva, decât bune și frumóse. In special trebue sĕ dau laudă deosebită învĕțătorului local Ioan *Domșa*, care singur, fără leac de sprijin moral sĕu material a aranjat întrégă festivitatea.

Corurile conduse de dênsul, piesele predate de micuții copilași, tot sub conducerea dênsului, au stors mulțămirea și îndestulirea tuturor celor presențĭ.

Atât succesul moral, cât și cel material a fost preste așteptare.

Una însĕ trebue sĕ constat! Nu m'am putut convinge despre un interes mai viu față de școla vrednică și față de băieții silitorĭ și iubitorĭ de carte. Și acésta mi-am format'o din împrejurarea că, sufletul poporenilor din Ighiu, inteligența — cu puțină escepțiune — nu au luat parte la mica producțiune.

N'au urmat întru tóte esemplul Șerdenilor, carĭ 47 de inșĭ, bĕtrânĭ, tinerĭ, școlarĭ, în frunte cu preotul și docenții din Șard, s'au presentat la mica producțiune din Ighiu. Fie-le acésta spre laudă, căcĭ au purces întru adevĕr românesce.

In fine mai am încă câte-va vorbe de ḑis, apoi încheiŭ. Nu pot lăsa neamintit și încă cu laudă, că dómna Aurora Moldovan, vĕduva Dr. Kisbach, și-a luat ostenéla de a petrecut tótă séra în mijlocul veseliei generale, primind cu ospitalitate gingașă pe toțĭ cărturarii de față.

Un asistent.

ULTIME SCIRI.

Viena, *2* Martie. Aḑĭ a ținut ședință comisiunea alésă pentru desbaterea proiectului de recrutĭ. Deputatul ceh *Dolezal* a vorbit $1^3/_4$ óre. El singur a ocupat ședința întrégă.

Londra, 2 Martie. Lui „Morning-post" i-se anunță din *Paardeberg*, că avanposturile englese au dat spre rĕsărit de trupe de ale Burilor. Aceștia erau cam la 7000. „Standard" și „Daily News" confirmă scirea acésta.

Cronje și soția sa au sosit Miercurĭ, escortațĭ de 50 soldați, în Modder-River.

Bruxella, 2 Martie. Agenția transvaaliană așteptă ḑi de ḑi intrarea în Bloemfontein. Generalii burĭ, *De Wet* și *Delarey*, carĭ țin ocupat drumul, ce duce le Bloemfontein, au primit ordin sĕ rețină înaintarea lui *Roberts*, pănă când tóte trupele Burilor se vor fi concentrat în *Wynburg*.

Varșovia, 2 Martie. Cu ocasiunea unei ciocnirĭ între două trenurĭ, întêmplată la o stațiune din apropiere 6 vagóne au fost sfârmate, 25 ómenĭ omorîțĭ și 32 rănițĭ.

Literatura.

A apărut: „***Extras din tarifele de postă și telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900***". Fiind tarifele anterióre în multe privințe esențial schimbate în urma introducerii valutei de coróne, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birourĭ și privațĭ. Se póte procura dela librária archidiecesană în Sibiiu, cu prețul de 20 fil.

---

nuescĭ tu femeile astea? Ce ai cu fata? de ce o bațĭ?

— Da tu ce vreai?... Ce ai cu casa mea?

— Ce sĕ vreau?... Ia sĕ-țĭ arăt!

Se audì o pîrîitură strașnică de grad. Sandu sărì drept în fața lui Vasile; îi puse mâna în piept și 'l culcă, într'o clipă, la pămênt. O ploiă de pumnĭ și de călcâie căḑură pe cap și pe spetele lui Vasile.

— Sĕ te învețĭ sĕ mai bațĭ femeile, ḑicea moș Sandu, tîrêndu-l și îmbrâncindu-l în poiată.

Vasile nu îndrăsnia nicĭ sĕ mai crâcnéscă; îi era rușine sĕ strige ajutor la vecinĭ. Căḑù grămadă în fundul poeții ținêndu-se cu mânile de cap și văitându-se înăbușit.

Sandu întrà în casă, găsì pe soră-sa întinsă pe pat, văitându-se cu mânile la obraz.

— Uite, Sandu-le era sĕ-mĭ scótă ochii!

Mama Zoița avea drept, între ochĭ o vînătae și pe obrajĭ fire de pĕr smulse din cap.

— Las' că l'am învĕțat eu minte Zoițo! Décă sunteți și voi próste! De ce nu-i dațĭ în cap cu ceva, când sare la bătae?

— Ei Sandule, da cum sĕ te pui cu el!

— Fata o sĕ stea la mine, Zoițo, și las' sĕ vie sĕ-o ia, décă-i dă mâna. Sĕ slugăréscă singur la curte, décă-i place!

Când Sandu eșia, se întêlnì în pórta ogrăḑii cu un argat dela curte. Venia sĕ cheme pe Vasile.

— E acasă Vasile?...

— Dute de veḑĭ și tu, rĕspunse moș Sandu. I-am dat o răfuială. Că de când s'a băgat la voi la curte, a căpchiet; se îmbată într'una și-șĭ bate nevasta, pe sorămea, și pe biata fată, pe Irina. Vrea s'o bage cu deasila, fată în casă la voi. Da nu merge așa! Ce? Crede că, décă e vizitiu la curte o sĕ-șĭ facă de cap!

Sandu plecà. Argatul, atras de gemetile lui Vasile, se îndreptă spre poiată, îl găsì grămadă în fundul poeții. Vĕḑêndu-l în ce hal era, nu i-a mai spus că-l chiema boerul. Plecà și spuse lui cuconul Ieni tot ce se întêmplase.

— Da de ce l'a bătut? întreba cuconul Ieni.

— Apoi deh! sciu eu cucóne! Ḑice, că din pricina fetei. Fata s'a plâns lui moșu-sĕu, Sandu, c'o bate pentru-că nu vrea sĕ vie fată în casă la Domnia vóstră.

Fruntea lui coconul Ieni se încreți. Întrà posomorît în casă, spunênd argatului sĕ îngrijéscă de cai pănă va venì Vasile. Îi trecù și lui pofta sĕ mai aducă pe Irina fată în casă la el. Un fior îi trecù prin tot corpul gândindu-se la Sandu și la Șerban. Îi era frică de ei. Scia bine, că sunt cei mai deștepțĭ și mai neînduplecațĭ din sat. Cât ar fi dat el, sĕ se vadă scăpat de ei! A încercat el în tot felul, dér n'a reușit.

E târḑiu. Țipeniă de om nu se mai vede nicĭ pe drumul din sat, nicĭ prin curtea boeréscă. Tot satul durmia. Nu se mai zăresce lumină decât la feréstra dela iatacul lui coconu Ieni. De când a însĕrat, coconul Ieni se preumblă nervos în iatacul lui cu ușa și ferestrile zăvorite. Cu tótă lupta lui lăuntrică de a îndepărta gândurile rele, se vede din ce în ce mai tare învăluit, de ele ca într'o mrejă. Tot 'i se părea că lumea din sat năvălesce amenințătóre spre casa lui. Se uita, din când în când pe furiș la pistólele și la iataganele din părete. Îi era frică și de umbra lui, care lua proporții marĭ și amenințătóre pe păreții odăii. Ce dracu am astă-seră?.... îșĭ ḑicea el. Ce? nu le dă lor mâna sĕ vie ei așa la mine! Sĕ fi simțit ei óre, că am cerut o nouă mĕsurătóre a imașului?... Nu cred.... N'aveau cum. S'a isprăvit, îșĭ ḑicea el. Nu-i chip alt-fel.... O sĕ vênd moșia. Décă câștig procesul și la ultimul termen, o mai măresc cu 30 de fălcĭ. Pun stăpânire și pe imaș. Leiba, bancherul dela Iașĭ, îmĭ dă atuncĭ jumĕtate de milion.... Vînḑênd recolta anului acestuia, desfăcêndu mĕ de plugurĭ, de vite și de tot, în fine, mai fac două sute de mii de lei. Îmĭ ajunge! Îi las dracului pe toțĭ mojicii ăștia de Românĭ și mĕ duc la patria mea!...

Coconu Ieni se lăsà din ce în ce pradă visurilor. Ah! mĕ duc acolo... la Chefalonia mea.... unde-i marea întinsă și ceriul albastru!.... O vilă pe malul mărei,... un vaporaș,... relații cu lume bună....

Un singur lucru însĕ, îi turbura visurile lui frumóse; tóte rudele lui flămânde, din Grecia, o sĕ năpădéscă pe el. Mai deunăḑĭ, frate-sĕu și soră-sa îi scrisese, că tot n'au mai putut sĕ-șĭ înjghebe o prăvă-

Avis.

Toţî stipendiştii Bisericei Sf. Nicolae din Braşov-Scheiŭ sunt provocaţi, ca *cel mai târdiu* până la sfêrşitul lui Februarie v. sĕ-şi justifice sporul în studii de pe semestrul prim al anului curent şcolar. In casul contrar se espun a li-se sista stipendiul.

Braşov, 18 Febr. v. 1900.

Biroul comitetului.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Braşov, 10 Febr. 1900.

La producţiunea şi petrecerea poporală, ce s'a aranjat de tinerii meseriaşi români din Scheiŭ (Braşov) Dumineca în 6 (18) Febr. 1900 au intrat cu totul 367 coróne, şi 50 banî. Spesele au fost 225 coróne 10 banî. Venitul curat în sumă de *142 coróne 40 banî* s'a destinat în folosul fondului pentru a înfiinţa şi susţiné un cor la biserica Sf. Treimî de pe Tocile.

Cu acéstă ocasiune ne ţinem de datorinţă a esprima căldurósele nóstre mulţămirî d-lor participanţî şi d-lor contribuenţî şi în special venim a mulţumi D-lui paroch *V. Sfetea* dela bis. Sf. Treimî de pe Tocile, care a stăruit şi cu tótă căldura ne-a ajutorat în ajungerea scopului, asemenea aducem mulţămită d-lui prof. *Dr. Sterie Stinghe* care a avut bunăvoinţa de a ne conduce şi a ne instrua gratuit, tot asemenea şi d-lui prof. *A. Vlaicu* preşedintele soc. „Lumina“, precum şi acelor membri ai acestei societăţî, carî uitând de ostenelele, ce i-au aşteptat, au venit şi ni-au dat sprijinul pentru o bună reuşită. Rugăm tot-odată pe aceştî stimaţî binevoitorî ai noştri, ca şi în viitor sĕ ne sprijinéscă cu aceeaşî căldură şi bunăvoinţă.

Lista generoşilor contribuenţî este următórea:

Cu posta am primit dela Stim. D-n *G. Pitiş,* profesor în Bucurescî, *10 lei.*

Cu lista Nr 1 s'a contribuit dela d-nii: S. Damian 2 cor., D-na Steriu 2 cor., I. C. 2 cor., T. 6 cor., N. N. 2 cor., V. Popescu 2 cor., Dr. Lemenyi 2 cor., D. Platoş 2 cor., N. Şuştai 2 cor., P. Nemeş 2 cor., I. Săbădeanu 2 cor., Mihalovits 2 cor., C. C. 2 cor., I. B. de Lemeny 2 cor., Ch. Kertsch 2 cor., X. J. 2 cor., G. Nica 2 cor., „F. A.“ 2 cor., N. N. 1. cor. 80 banî, L. Adler 1 cor 60 banî, N. N. 1 cor., Elise Adorian 1 cor., D. Pop 1 cor., S. T. 1 cor., B. 1 cor, 20 banî, N. N. 1 cor., G. B. 80 banî, *cu totul 50 cor. 40 banî.*

Cu lista Nr. 2, 3, 4 şi 5 s'au contribuit dela D-nii: Ioan Petric 2 cor. Elena A. Popoviciu 4 cor., Jordan I. Muntean 2 cor., George Christof 2 cor., Ioan Duşoiu 2 cor., G. Stinge 2 cor., Andreiŭ Bidu 2 cor., Iancu Spuderca 2 or., Ioan şi Maria Murăroiu 2 cor., I. D. Lupan 1 cor., 20 banî, I. Avrigean 1 cor. 20 banî. G. Şerban 1 cor., George Roşca 1 cor.. Marina Câmpian 1 cor., Efros. Rêşnovean 1 cor., G. Zavicî 1 cor. Mme Lupu 1 cor. Elena Muntean 1 cor. I. Bădiţoiu 1 cor. D. Marcea jun. 1 cor., Ilisie Rosca 40 banî, N. N. 50 banî, Maria Loga 40 banî, I. şi Maria Bŏmbĕn 60 banî. *Total 32 coróne 30 banî.*

Cu lista Nr. 6 s'au contribuit dela d-nii: D. Pop 2 cor., I. Chicomban 2 cor., Paraschiva Deşiu 1 cor., Ioan Bărbier 1 cor., Elena Refta 1 cor., Maria Băncilă 1 cor., N. I. Lupan 1 cor., George Bădiţioiu 1 cor. Ioan Giuvelca 80 banî, F. G. Vuşmuc 60 banî. George Buştea 60 banî, Ecaterina Pitiş 60 banî, Paraschiva Vlaicu 40 banî, Nic. Purcărea 40 banî, G. Sulică 40 banî, Vas. Birt 40 banî, G. Vlaicu 50 banî. I. Sidon 40 banî, G. Giuvelcă 40 banî, Nic. Sulică 40 banî, Radu Spuderca 40 banî, G. Vlaicu 30 banî, I. Spuderca 20 banî, D. Băditoiu 20 banî, Th. Bureţia 20 banî, Petru Morar 20 banî. *Total 17 cor. 40 banî.*

Cu lista Nr. 7 şi 8: George Stinghe 1 cor., St. Medianu 1 cor., N. N. 1 cor., Vas. Clipea 1 cor., Rev. Belindescu 1 cor. Leontin Savu 1 cor., Papp I. 1 cor., Radu Măelat 1 cor., I. Bureţia sen. 80 banî, Efrosina Voina 80 banî, George Căpăţînă 80 banî, G. Bogdan 80 banî, N. Galu 60 banî, Szöts J. 60 banî, G. Găitănar 60 banî, Nic. Vlăscean 60 banî, Elena Mitoc 60 banî, Paraschiva Scurtu 60 banî, Const. Neguş 40 banî, G. Navrea 40 banî, I. Iuga 40 banî, St. Furnică 40 banî, Abri Gy. 40 banî, I. Bureţia jun. 40 banî, Paraschiva Căpăţînă 40 banî, I. Căpăţînă 40 banî, Maria Moroianu 30 banî, G. Gârneţ 20 banî, G. Iliescu 20 banî, T. Bărbier 20 banî, Parasch. Luca 20 banî, Em. Bobancu jun. 20 banî, Paraschiva Căpăţînă 20 banî, I. Bureţia 20 banî, Maria Vili 20 banî, G. Şoptea 20 banî, I. Măzgărean 20 banî, M. Găitănar 20 banî. *Total 20 coróne 70 banî.*

Cu lista Nr. 9, 10, 11: I. Burduloiu 2 cor., N. N. 2 cor., Dragomir Pulpaş 2 cor., C. Voicu 2 cor., V. Muntean 3 cor., Andreiŭ Pulpaş 2 cor., Eugen Precup 1 cor. 30 banî, Nic. Pestrea 1 cor., Paraschiva Bléngă 80 banî, I. Vlaicu 60 banî, Ioan Manu 60 banî, N. M. 80 banî, Dr. Meţianu 80 banî. St. Stinghe 80 banî, N. Stinghe 40 banî, D. Brânză 40 banî, D. Bărbier 40 banî, D. Lupan 40 banî, Christea Taberă 60 banî, G. 40 banı, G. Mercheşan cantor 60 banî, Ioan Suciu 60 banî. *Total 33 coróne 50 banî*

Comitetul.

Pentru economi.

Sibiiu, Febr. 1900.

Avis. Ne luăm voiă a vesti pe membri Reuniunei nóstre agricole, că am prelungit terminul de 10 Martie *până la 20 Martie* n. c., termin până la care sunt a se înainta aicî cererile pentru împărţirea în mod gratuit a semînţelor de tot soiul.

Din acest prilej aducem la cunoscinţa economilor noştri, că subscrisul comitet gata este a mijloci *pentru ori-şi cine* i-se va adresa procurarea articlilor economicî amintiţî mai jos, lângă carî însemnăm şi preţurile:

1) Sĕmênţă de lucernă francesă, prima calitate: un klg. 85 banî.

2) Sĕmênţă de trifoiu roşu, de tot fină un klg. 95 banî.

3) Sĕmênţă de iarbă englesă: un kig. 35 banî.

4) Sĕmênţă de iarbă francesă: o jum. klg. 60 banî.

5) Sĕmânţă de iarbă italiană: un klg. 40 banî.

6) Sĕmênţă de napî de nutreţ, Mammuth, roşu, uriaş: un klg. 65 banî.

7) Sĕmênţă de napî de nutreţ „Oberndorf, galbenî: un klg. 68 banî.

8) De aceeaşî, roşii rotundî: un kig. 68 banî.

9) Sĕmênţă de bostanî (dovlecî), de apróple 10 klg. greutate, mai timpuriiu ca napii: o jum. klg. 1 coróna 60 banî.

10) Sĕmênţă de varză de Strassburg, uriaşă: 20 grame 26 banî.

11) Sĕmênţă de vardă (ourechiu) de Braunschweig, uriaşă de iarnă: 20 grame 20 banî.

12) Sĕmênţă de cépă uriaşă Rocca: 20 grame 28 banî.

13) Sĕmênţă de cépă uriaşă rotundă Madeira: 20 grame 28 banî.

14) Sĕmênţă de cépă rotundă galbină de Zittau, fórte trainică: 20 grame 30 banî.

15) Sĕmênţă de arpagic: o jum. klg. 50 banî.

16) Sĕmênţă de orz de Hanna se vinde în câtăţimî de cel mult 20 litre à 20 banî.

17) Legăturî de snopî fórte practice şi trainice, 1000 bucăţî $4\frac{1}{2}$ milimetri gróse, 150 cm. lungî şi cam 23 klg. grele cu 15 cor. 60 banî.

18) Legăturî de snopî, fórte practice, 1000 bucăţî de aceeaşî grosime însĕ numai 130 cm. lungî şi cam 20 klg.. grele cu 14 cor. 50 banî. In pachete se vênd 20 bucăţî 150 cm. lungî cu 4 cor. 20 banî şi 200 bucăţî 130 cm. lungî cu 3 cor. 80 banî, libere de porto.

19) Legăturî de altoit Raffia, fórte practice, un klg. 1 cor. 50 banî.

20) Funii de Cocos (de legat altoii), fórte trainice, un klg. 45 banî, 5 klg. 2 coróne.

21) Rĕşină de altoit, fluidă, o cutie à 125 grame: 50 banî; à 250 grame: 1 cor.; à 30 grame: 20 banî.

22) Etiquette de tinichea albă pentru scrierea numerilor: 100 bucăţî: 1 cor. 20 banî.

23) Cucuruz „Regele preriilor“, soiu nou, care isbutesce de minune la noi şi se cóce deodată cu soiul îndatinat (indigen). Din un hectolitru=100 litre tulei resultă apróape sĕu şi în toomai 3 ferdele=60 litre grăunţe, aşadér îndoit mai mult ca de obicei; un hectolitru grăunţe trage 73—78 klg. Acest fel de cucuruz, atât de spornic şi bun în tótă privinţa, merită cea mai căldurósă recomandare şi ar trebui rĕspândit la noi pretutindenea.

Se vinde în cătăţimî de câte 1, 2, 3, etc. ferdele à 20 litre (nu şi mai puţin). Preţul 2 cor. 50 banî de o ferdelă grăunţe alese, prăsite în hotarul Sibiiului.

Doritorii, carî vor trimite la adresa *„Comitetului Reuniunei române agricole din Comitatul Sibiiului“* preţul, cum şi 12 b. pentru biletinul de espediţiă, 2 banî de kilogram pentru pachetare şi 4 banî taxa de îmanuare poştală, vor primi articlii comandaţî cu posibilă grăbire.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Demetriu Comşa, preşedinte. *Victor Tordăşianu,* secretar.

Convocare.

Despărţĕmêntul protopopesc *Radna* al Reuniunei învĕţătorilor românî ort. or. din protopopiatele aradane I—VII îşî va ţiné adunarea de primăvară în comuna *Şoimoş* la 9 (22) Martie a. c. pe lângă următórea

Programă: 1) Diminéţa la 10 óre asistarea în corpore la chiămarea Duhului sânt. 2) Tractarea unei bucăţî de cetire cu elevii clasei a II-a, de învĕţătorul Simeon Bîrlea din Şoimoş. 3) După dimiterea elevilor, deschiderea adunării prin preşedinte. 4) Constatarea membrilor presenţî. 5) Observărî şi apreciărî asupra prelegereî ţinute. 6) Cetirea ofertelor. 7) Cetirea rapó.telor. 8) Incassarea taxelor de membrii. 9) Discusiunî privitóre la viaţa şcólei şi învĕţătorului român. 10) Propunerî şi interpelărî. 11) Pertractarea rescriptului comitetului central de sub Nr. 84/1900. 12) Restaurarea biroului şi a comisiunei censurătóre pe noul period de trei anî: 1900, 1901 şi 1902. 13) Designarea locului şi a timpului pentru adunarea proximă. 14) Alegerea unei comisiunî pentru verificarea protocolului.

La adunarea acésta învităm cu onóre pe toţi membrii despărţămêntului, precum şi pe toţî binevoitorii şcólei române.

Radna, 3 (15) Februarie 1900.

Demetriu Roman m. p. preşedinte. **Damasc. Medrea** m. p. notar.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Mormêntul sfânt din Ierusalim.

Mormêntul sfânt se află în biserica cu acelaşî nume din Ierusalim. Numai decât la întrarea în biserică privirea omului este atrasă asupra unei petri marî, late, încungiurate de un grilaj de fier şi iluminată de lampióne. Peregrinii se apropie de acea pétră îngenunchiând, o ating şi o sărută, se prosternă înaintea petrei şi se rógă. Se dice, că pe acéstă pétră a fost corpul Mântuitorului nostru spălat şi îmbalsamat, pentru a fi pus în mormênt.

Dela uşa cevaşî mai departe în biserică se află un loc gol rotund, încunjurat de 16 columne marî. In mijlocul acestui loc se află mormêntul sfânt. Mormêntul are forma unuî cosciug, aî căruî păreţî sunt de marmoră în colóre azurie. Are lungime de 1 metru 93 cm., lăţimea 0 97 m., adêncimea de 0.67 m. De-asupra mormêntului ard şépte candele, carî sunt darurî dela diferiţî princip.

Dela mormênt peregrinul este condus în capela grecéscă, în mijlocul căreia se

---

lie. Îs tot în piaţă, vindênd pesce şi lămâi.... Dór îi scapă el de nevoi....

Tot visând aşa, îl fură somnul; dormî până târdiu cu lampa aprinsă.

Peste tótă valea satului se întinde o liniştе ca de mórte. Trupurile ostenite a sute de ţĕranî odihnesc în căsuţele şi bordeile lor triste. În taina somnului se încheagă puterî nouă de muncă, ce vor hrăni alte visurî frumóse ale lui coconu Ieni.

(Va urma).

Burii în Africa de médă-di.

— Fine. —

În Aprilie 1889 Cecil *Rhodes* a fundat *„Societatea privilegiată britanică din Africa de Sud“* (Chartered Company, dela charter a privilegia), căreia Regina i-a dat dreptul de a face comerciu în ţéra Maşona, cedată de regele Matabelelor Lobengula pentru 35000 de francî banî gata, 10,000 de puscî şi un vaporaş, de a construi mine, parte căi ferate şi telegrafe, în genere de a-o colonisa după plac, de a lua dărî şi a judeca. Cu-o admirabilă energiă Rhodes a provĕdut acéstă ţéră estinsă cu de tóte.

Mai târdiu, la 1893 'i s'au răpit regelui Lobengula şi cealaltă parte a imperiului sĕu. Tóte aceste ţĕrî însĕ n'aduceau folosul sunător aşteptat. De aceea *Rhodes şi-a aruncat privirea poftitóre asupra republicei independente sud-africane.* Se gândia la subjugarea ei, ca sĕ pótă stăpâni minele de aur dela Witwaters tot aşa, ca straturile de diamant dela Kimberley. Planului lui Rhodes, a omului stăpânit de lăcomiă şi poftă de domnire, îi venia óre cum în favor raporturile schimbate ale poporaţiunei republicei.

Pe lângă poporaţiunea băştinaşe a Burilor, care se ţinea de economia de vite şi de agricultură se ridică o a doua pătură de poporaţiune albă, care facea industriă şi comerciu, fiind mai mult de origine englesă; dér erau representaţî în sînul ei şi Germanî, Francesî, Scandinavî, Italienî, Ruşî şi Americanî. Aceştia toţî faceau pe la 1890 deja apróape jumĕtate din poporaţiunea albă de 120,000 suflete a Republicei şi se numiau *Uitlanderî* séu *streinî.* Ei locuiau cu deosebire în ţinuturile de aur în jur de Barberton şi Johannesburg, unde se produc nóuĕ din dece părţî a întregului aur din Transvaal. Acestor streinî le era permis, décă plăteau dare, sĕ facă comerciu după plac, dér nu se bucurau de drepturî politice. Până la 1893 le era posibil sĕ-'şî câştige deplina cetăţeniă locuind în ţéră 14 anî. La 1893 însĕ Burii, îngrijaţî ca nu cumva Uitlanderii sĕ-i copleşéscă încetul cu încetul s'a stabilit prin lege, că în genere sĕ nu se mai pótă da deplina cetăţeniă nicî unuî streîn.

Uitlanderii aveau simţul, că îmbogăţeau republica prin munca şi contribuţiile lor; credeau decî a fi echitabil sĕ ia şi ei parte la cârmuirea ţĕrii. Póte că în cele din urmă lucrul ar fi ajuns aicî. Bĕtrânul şi înţeleptul president Krüger începù sĕ cunóscă tot mai mult, că Transvaalul nu mai póte sta în starea sa isolată ca o ţéră de agricultorî ţĕranî; de aceea a stăruit mult ca sĕ facă legăturile de drum de fer ale Transvaalului, cu statul Oranje şi cu ţéra Cap. Krüger era prevenitor pe cât numai se putea şi faţă cu noua pătură comercială şi industrială a Burilor. Dér prevenirea lui era mult îngreuiată prin *purtarea elementului engles de printre streinî.* Acéstă purtare a adus cu sine şi legea dela 1893. Englesii n'aveau nicî un simţ pentru rolul civilisător al Burilor în Africa, şi că numai acestora este a se mulţumi, décă adî esistă un continent civilisat sudafrican. Indigenii numiţî Barotsi o înţeleg mai bine, căcî ei limba olandeză o numesc „limba ceamare“ a albilor; séu Malagii dela oraşul Cap (Capetown), carî, simţind superiotatea olandesă, vorbesc între sine dialectul bur „africans“.

Uitlanderii englesî n'aveau dér nicî o pricepere pentru munca culturală pe base ţĕrănescî a Burilor, pentru ei cultura era una cu *cultura industrială.* Transvaalul nicî nu le era o patriă, ci numai o ţéră, cu a căreî comorî abia descoperite voiau sĕ-şî umple buzunarele, peste care voiau prin urmare sĕ dispunĕne condiţionat; voiau sĕ pună piciorul pe grumazul Burilor şi sĕ aibă aurul ţĕrii fără scădĕmênt de dare.

Pentru acésta însĕ era de lipsă isbucnirea unei *revoluţiunî.* Numai prin revoluţiune puteau s'ajungă acolo, ca strĕinilor sĕ li-se dea imediat dreptul de vot şi sĕ se compună un guvern format din mijlocul lor.

Rĕscóla lui Jameson.

În 1895 s'a format în Johannesburg o reuniune revoluţionară *„Uniunea naţională“,* care urzi o adevĕrată conjuraţiă în contra guvernului bur. In fruntea ei s'aflau amicii de afacerî ai lui Rhodes. Printre maşinele şi uneltele de mine s'aduseră 40,000

află un glob; se dice, că acest glob arată, că acolo este mijlocul pământului.

*

Cine a inventat cura de apă?

Primul, care a ajuns la convingerea, că şi numai cu apă rece se póte vindeca, a fost un Engles, cu numele Wright, care a trăit în vécul trecut. Wright, aflându-se pe bordul unei corăbii, a căpătat tifus (lingóre) şi la îndemnul sĕu a fost udat cu apă rece, ceea-ce i făcu bine şi astfel metoda acésta a fost folosită şi de medicĭ.

Tot astfel, din întâmplare, putem dice, că unui fiu de ţăran din Silesia austriacă, cu numele Vincenţiu Priessnitz, născut la 5 Oct. 1799, i-a succes a inventa o cură cu apă rece. El era fiul unui ţăran cu stare, însĕ n'a voit sĕ înveţe la şcólă, nicĭ măcar a scrie şi ceti, dér în ce privia economia, el totuşĭ era un om fórte deştept şi practic. Vĕdĕnd de multe-orĭ, încă ca copil, că ţĕranii adese-orĭ légă rănile dela ómenĭ şi dela animale cu cârpe cu apă rece, aplica şi el acest mod de cură la servitorĭ, când aceştia sufereau de ceva, şi adese-orĭ avea ocasiune a-se bucura, vĕdĕnd, că i-a putut vindeca cu apă.

In etate de 17 anĭ lui Priessnitz 'i s'a întâmplat o nenorocire. L'a trântit un cal şi şi-a rupt două cóste. S'au chemat medicĭ, dér aceştia în urma urmelor au declarat, că pacientul nu póte fi vindecat. Vĕdĕnd acésta, Priessnitz se decise a se vindeca însu-şĭ. El se răzimă de un scaun şi prin o respiraţiă adéncă îi succese a aduce la loc cóstele rupte şi se sili a-le ţină astfel. După acésta şi-a legat pieptul c'o cârpă curată, umedă şi lată, ér peste ea o altă cârpă uscată. Acest soiŭ de bandaj pórtă numele lui Priessnitz şi se folosesce şi adĭ de medicĭ.

In fine lui Priessnitz prin acéstă cură 'i succese nu numai a-se vindeca, ci deveni şi renumit şi şi bogat, deórece renumele acestei cure miraculóse se lăţi ca fulgerul în întreg ţinutul. Numĕroşĭ suferindĭ veniau din depărtărĭ la Priessnitz, ca sĕ-i vindece. La an. 1826 Priessnitz înfiinţă primul institut de cură cu apă în Gräfenberg. La început Priessnitz însuşĭ era şi servitor şi curant.

Se 'nţelege, acest lucru n'a fost vĕdut cu ochĭ bunĭ de medicĭ, ba la 1829 a fost acusat, că ar umbla cu lucrurĭ neiertate, ceea-ce îl făcu sĕ emigreze în Silesia pruséscă, unde stĕtu până la 1830, când guvernul austriac îi permise sĕ cureze bolnavĭ şi mai departe după metoda sa, de órece s'a constatat, că nu folosesce nimic mai bine, decât apa.

După acésta numĕrul pacienţilor la Gräfenberg crescea tot mai mult. In 1840 erau aprópe 2000 de bolnavĭ. Intre cei vindecaţĭ de Priessnitz, carĭ mai ales l'au făcut renumit, este un oficer din Berlin, care a mers rĕzimat pe beţe la el, şi despre care diceau medicii, că n'au ce-i face, numai sĕ-i taie (amputeze) piciorul. Priessnitz însĕ în 18 lunĭ l'a vindecat pe deplin. Astfel de casurĭ norocóse au adus cu sine, că instalaţiunea curei de apă din Gräfenberg, deşi fórte primitivă, a fost cercetată şi de persóne din societatea inaltă şi nu numai din Europa, ci şi din Asia şi America. Invenţiunea lui Priessnitz a fost cercetată anume de medicĭ învĕţaţĭ, pentru a face acolo studii, ca sĕ instaleze şi în alte locurĭ asemenea ei. Numĕrul celor pe carĭ Priessnitz i-a vindecat în viaţa sa este de 36000. In an. 1848 Priessnitz a fost atacat de apoplexiă şi la 26 Noemvre 1851 a murit de hidropică (bólă de apă). El lăsă o avere de aprópe de 10 milióne fl., care a căştigat'o numai din cura de apă. Priessnitz a fost decorat de domnitorul cu medalia de aur pentru merite.

CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.
se află de vêndare la
Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urmĕză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte dile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urmĕză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor;- competinţele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţéra ungurĕscă şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la inceperea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica", poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şĭ ferĕscă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urmĕză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

POSTA REDACŢIUNEI.

D lui Iuliu Pop, Lugerdin: Asemenea scrierĭ c.d în partea taxabilă. Publicarea ei costă 1 fl.

605.970 coróne a solvit *Assicurazioni Generali* pentru aranjamentul şi mobiliarul castelului din Şopron-Ivan, ars în una din lunile trecute. O sumă atât de colosală pentru daune de mobiliar nu s'a mai plătit nici-odată până acum. Imprejurarea, că fù posibil un asemenea teribil incendiu chiar şi într'un castel clădit ca o fortărĕţă, e cea mai bună dovadă cât de necesar e ca fie-care sĕ-şĭ asigure aranjamentul locuinţelor contra daunelor proveninde din incendii. Spre acest scop cele mai ieftine premii de asigurare sunt la Assicurazioni-Generali. Orĭ-ce informaţiunĭ mai amĕnunţite dă bucuros agentura principală de aicĭ prin representantul ei: *Friedrich Czell & Sohn.*

Călendarul sĕptĕmânei.

FEBRUARIE. are 29 dile. FAUR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	20 S. p. Leon E. Cat.	4 Qua. Adrian
Lunĭ	21 C. Păr. Timoteiŭ	5 Eusebius
Marţĭ	22 Aflar. rel. Eugeni	6 Frideric
Merc.	23 S. p. Ier. Rolicarp	7 S. Toma Acui.
Joi.	24 † Afl. c. Sf. Ioan	8 Ioan, Filim
Viner	25 S. Tarasie Teodor	9 Francisca
Sâm.	26 Sf. p. Porfir. Ep.	10 S. 40 martir.

Cursul loserilor private

din 1 Martie 1900

	cump.	vênd.
Basilica	13 40	14 40
Credit	395.—	397.
Clary 40 fl. m. c.	131.—	132.50
Navig. pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	65.—	67.—
Krakau	59.—	60.—
Laibach	50.—	51 —
Buda	1?3 —	334
Palffy	132 —	133.—
Crucea roşie austr.	42 50	43.50
dto ung.	22 30	23 30
dto ital.	—	—.—
Rudolf	61 —	63.
Salm	172.50	174 50
Salzburg	58.—	60.—
St. Genois	180 —	184 —
Stanislau	—.—	—.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	178.—	184.
dto 4% 50	80 —	.—
Waldstein	180.—	182.—
dto de 10 franci	12 7	13 75
Banca h. ung. 4%	123.—	123.80

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.30
Renta de corone ung. 4%	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.20
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de aur austr.	98.70
Losurĭ din 1860	137.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	126.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	186.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	235.35
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale germane	118.40
London vista	242.50
Paris vista	96.30
Rente de corone austr. 4%	99.20
Note italiene	89.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 3 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.90	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump. 18.70	Vênd.	18.75
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.08	Vênd.	19.14
Galbenĭ	Cump. 11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump. 2.54	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 118.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 1 Martie n. 1900.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	7.80	8.10
Grâu dela Tisa	80	7.90	8.—
Grâu de Pesta	80	7.85	8.—
Grâu de Alba-regala	80	7.80	7.95
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ ori noue	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.25	6.35
Orz	nutreţ	60—62	6.10	6.20
Orz	de vinars	62.64	5 65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.65	5.70
Ovĕs		39.41	5.45	5.55
Cucuruz	bănăţ.	75	—.—	.—
Cucuruz	altă soiu	73	—.—	.—
Cucuruz	„		—.—	.—
Hirişcă	„	—	5.30	5.80

	Producte div.	Soiul	Cursul dela	până
Preţul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Luţernă ungur.	36.—	45.—
	—	transilvană	—.—	—.—
	—	bănăţénă	—.—	—.—
	„	roşiă	58 —	64 —
	Oleu de rap	rafinat duplu	—.—	—.—
	Oleu de in		—.—	—.—
	Uns. de porc	dela Pesta	50 50	51 —
	„	dela ţéră	—.—	—.—
	Slănină	svĕntată	43 —	44.—
	„	afumată	44 —	45 —
	Sĕu		—.—	—.—
	Prune	din Bosnia în buţĭ	15 50	16.
	„	din Serbia în sacĭ	13.75	14.—
	Lictar	slavon nou	18 —	18 50
	„	bănătenesc	16.—	16.50
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	unguresci		
	„	sêrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.—
		galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
	Spirt	brut	—.—	—.—
		Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

---

de puscĭ în oraş şi Rhodes dădù în secret ordinul (se crede firm, că în înţelegere cu ministrul coloniilor Chamberlain) ca 800 de soldaţĭ ai „Societăţii privilegiate" cu 12 tunurĭ sub conducerea unui anumit *Dr. Jameson* sĕ năvălĕscă în Transvaal şi sĕ se unĕscă cu conjuraţii din Johannesburg.

Călĕtorul engles Selous dice: „Este o trăsătură de caracter a Englesilor de a lua în posesiune fie-care ţéră, ce ni-se pare vrednică de stăpânit şi acest instinct de pirat este o virtute moştenită dela strămoşii noştri nordicĭ." De astă-dată însĕ piraţii modernĭ şi-au dat de ómenĭ.

„Cum călăresce un Bur din Transvaal, când patria sa este în pericul", dise atuncĭ locotenentul Eloff, un nepot al lui Krüger, „nu călăresce nicĭ un soldat pe lume". In două dile presidentul Krüger a adunat 3000 de călăreţĭ burĭ, i-a adunat cu ajutorul modului de mobilisare simplu şi practic al Republicei, ai căreia „cornetĭ" (căpitanĭ) la porunca mobiliséză îndată pe ómenii lor, carĭ îşĭ iau provisiunĭ pe dece dile. La ordinul comandantului general Joubert, comandantul *Cronje* a alergat cu cei 3000 Burĭ călărĭ înaintea rĕsculaţilor conduşĭ de Dr. Jameson, carĭ la 29 Decemvre trecuseră granita la Mafeking ér în 1 Ianuarie 1896 i-au oprit în cale tocmai încă la timp la *Krügersdorp*, o jumĕtate di depărtare de Iohanesburg. Jameson fù bătut de *Cronje* şi gonit spre sud, avênd marĭ perderĭ, ér la 2 Ianuarie la *Doornkop* fù silit a capitula cu 650 ómenĭ câţĭ i-au mai rĕmas. Krüger a dovedit mare moderaţiune prin aceea, că n'a dat ordin ca Jameson cu ai sĕi sĕ fiă împuşcaţĭ ca nisce tâlharĭ. Şi rebelii din Iohannesburg au fost ce-i drept condamnaţĭ la mórte, dér graţiaţĭ de Krüger. Acest desastru aduse cu sine în colonia Cap retragerea dela guvern a lui Rhodes; liga Africandrilor o rupse cu acesta, învinse la alegerile din 1898 şi delăturând uneltele lui Rhodes, aduse la cârmă ministeriul Schreiner

In Anglia însĕ majoritatea poporaţiunei luă partea năvălitorilor şi rĕsculaţilor, lăudând planurile lui Rhodes şi Jameson; Chamberlain şi guvernatorul dela Cap, Br. Robinson, se lăpĕdau de cei doi, dér cat pentru Chamberlain nimenĭ nu mai credea, că n'a fost amestecat în afacere. Jameson şi soţĭ fură judecaţĭ de tribunalele englese, dér numai la câte 15 lunĭ închisóre.

Câţĭ-va anĭ trecură de aicĭ încolo în linişte. Krüger făcea tot posibilul pe cale economică pentru Uitlanderĭ. Dér înzadar, Anglia — contând cum se vede la neutralitatea Germaniei în urma tratatului secret, ce l'a încheiat cu ea privitor la afacerile africane şi pentru partea Franciei fiind sigură dela Faşoda încóce şi din causa esposiţiei din anul acesta, că nu-i va face greutăţĭ — pregăti Transvaalului o nouă lovitură.

Intr'o convorbire cu Krüger în Bloemfontein, în Iunie 1899, guvernorul dela Cap, Milner, cerù la ordinul ministrului coloniilor Chamberlain, ca Transvaalul sĕ dea dreptul de vot tuturor străinilor după 5 anĭ de stagiu (adecă de locuire în ţéră.) Când acéstă afacere părea că este resolvată, prin cedarea lui Krüger, după voia Angliei, — deşi Burii printr'asta erau în pericol de a fi cu timpul majorisaţĭ de numĕroşiĭ străinĭ — Chamberlain, care ţinea sĕ provóce conflictul, puse din nou întrebarea suzeranităţii Angliei asupra Republicei; el susţinù, că convenţiunea dela 1884 nu desfiinţéză pe cea dela 1881, că prin urmare suzeranitatea esistă şi mai departe. *In punctul acesta însĕ Burii nu voiau se scie de nicĭ o cedare* şi vĕdĕnd ei din înarmările grabnice ale Angliei, că are intenţiunea de a resolva cestiunea cu forţă şi de a supune Transvaalul sceptrului sĕu, nu mai aşteptară până ce duşmanul va fi gata şi le va pune ghilţul în gât, ci vitejii bărbaţĭ pretinseră la 9 Octomvre 1899, ca Anglia sĕ le asigure retragerea trupelor sale, ce le-a adus ca întărire în Africa, în timp de 48 de óre, deórece la din contră presenţa lor o vor privi cu o ameninţare de rĕsboiŭ. După ce în Londra s'a declarat, că acolo nicĭ nu pot sta de vorbă asupra cererii lor, Burii în séra de 11 Octomvre 1899 au trecut peste graniţa dela Natal cu trupele lor armate, cu încredere în Dumnedeu şi în causa lor dréptă.

Transvaalul se alià cu republica Oranje şi deschise rĕsboiul. Că Burii, ca cei mai slabĭ, au deschis lupta după ce s'au convins că este neincungiurabilă, le servesce numai spre onóre, ér brutala fălire a Angliei cu puterea ei mare, s'a schimbat curênd într'o grea îngrijire, că acest rĕsboiŭ îi va crea marĭ necasurĭ şi greutăţĭ. Şi aşa a şi fost*)

---

*) După un tractat de G. Egelhouf din „Illus. Chronik der Zeit".

Bursa de Bucuresci.

din 1 Martie n. 1900.

Valori.	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă . . .	5%	Apr.-Oct.	95.3/4
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.-Iul.	94.—
„ „ din 1893	5%	„ „	96.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	6%	Apr.-Oct.	—.—
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	83 —
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	84 —
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	85 —
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	85.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	85.—
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	86.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	86.
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	99.—
Oblig. comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	93.3/4
„ „ „ „	4%	„ „	80.—
„ „ urbane Bucuresci	5%	„ „	87 —
„ „ „ Iași . .	5%	„ „	83.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	2530
Banca agricolă	500	150 v.	300.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	280.—
Naționala de asig. ult. div. 48 lei	200	„ „	453.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30	100	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—.—
20 francĭ aur			—.—

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom	9%	Paris	3 1/2
Avansurĭ pe efecte	10%	Petersburg . .	5 1/2
Casa de Depunerĭ	12%	Berlin	5 1/2
Londra . . .	4%	Belgia	4%
Viena	4 1/2	Elveția	5%

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 2 Martie 1900.

Mêsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	80
„	Grâu mijlociu . .	11	40
„	Grâu mai slab . .	11	—
„	Grâu mestecat . .	9	40
„	Sêcară frumósă . .	7	40
„	Sêcară mijlociă . .	7	—
„	Orz frumos . . .	6	80
„	Orz mijlociu . . .	6	40
„	Ovês frumos . . .	4	60
„	Ovês mijlociu . .	4	20
„	Cucuruz	7	60
„	Mălaiu	8	—
„	Mazăre	13	40
„	Linte	18	—
„	Fasole	9	40
„	Sêmênță de in . .	22	—
„	Sêmênță de cânepă	8	40
„	Cartofĭ	1	90
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	88
„	Carne de berbece . .	—	—
100 kil.	Sêu de vită prôspêt	50	—
„	Sêu de vită topit .	72	—

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.